

خوبزار خالقلی باههس چهیر کور هالابلا زامانالا قایدا لیجیلی بیگاش باریس
آسسو چهیرنی.
لهنین

خالاتاس آکیونالا جوز.

دارگان مهضلیجیب

نوشالا زاق - ساوهت

مرتب: رفعت چویانوف

مترجم: سید عبدالله یوف

لهنین (اولیانوف)

جوز کابا قاقیسی داغستان

سیاسی معارف شعبه.

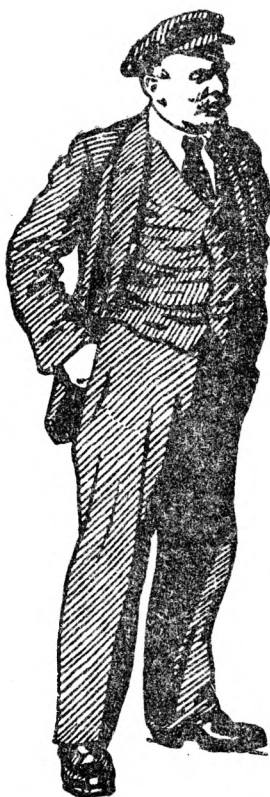
ماحاج-قلعه

۱۹۲۷

شونزار خاقلی باههس چه بیر کور هالابلا زامانا لا قایدا لیجیلی بیگاش باریس
آسسو حیا برنی.

خالاتاس آلیونا لاجوز.

دارگان مهش لیجیب.

مرتب: رفعت چوپانوف

آقوشان مهشلیچی چه بیه لگون: سید، عبد الله یوف

له نین (اولیانوف)

جوز کابا قاقیسی داغستان

سیاسی معارف شعبه.

ما حاج-قلعه

۱۹۲۷.

1-ая Гостипо-литография Даггосиздата
в городе Буйнакске
Даглит № 298 Тираж 3000 экз.

داعستان حكومات نشریاتك ۱ نجی تیو-لیتوگرافیاسی
داخلیت نومر ۲۹۸ مقلداری ۳۰۰۰
شهر بونیاکسکی

مقدمه

ایش جوزلیزی لوگوئی سه گهل بیان دیروسی زامانا، حاجت بیرکولی سابی جوزسونهس دورا آئیسی اوکروکلا هه قیزیر صیا چومال غای دورهس: دارگالا اوکروک دوبور- تالا بوخواب به تا اورلی سابی، سونه لا عانجیرا چومیلراجورا لیچیپ ییئوبلی. سونیزیر- ده لهوتی خومی، دورشوتی هه، هوا وا دوزاخوتی قایدورتی دیگر- دیگرانی ساری. آنز بوق ایگ قایدالیچیپ بئینی باهاندان، خومی ده لهغیلا وا دوزاخنیلا هه قیزیر صیا کایزورسی هونی بیان بارهس ایمکان هه باگیب. ایمکان باگنیلا قادار باجاردی لیزیر ده تا اوردا، ایش جوزلیزی ایگ اوکروکلا خالقلایا شاولا هه قیزیرتی وا ایگداس اونغ دیزه ستیرا سه گلومی بیان دارنی لیزیر؛ کوؤ به راتیب، که ره ستکوم، کانه روا لایاؤد، آحتی هوندوری وا صیاریتی سه گلومیرا.

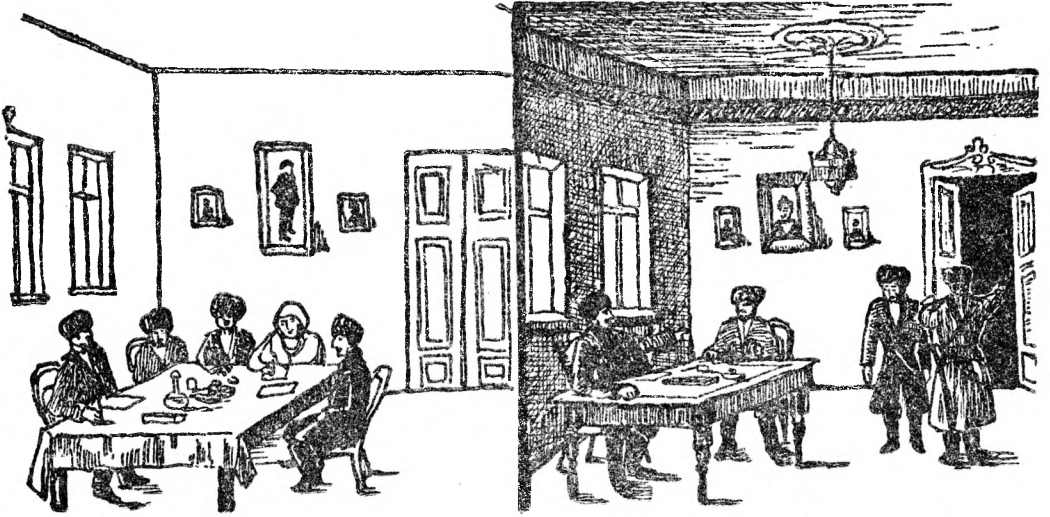
عوررا نوشانی بیان داریرا سیاستلا هه قیزیرتی آنز بوقلومی. خالقلیزی آرغاخیس باهاندان چوس آلاوتی وا دونیا لیچیرتی را خالقلایا دوحارتی فیکرورتی. نوشالا خیال به تا اورلی سابی، ایش جوزلیزی ده لگوئی سه گلومی خالقلایا شاولیچی دال دیکیتی ساری وا ایگیس ییکیسی (نوشالا زاق - ساوهت) ایسی اورابال ییکیسی سابی ایلی.

رفت چویانوف.

هیش جوز لیچیاد بوجا خوسی تاحار

ایش جوز — « نوشیلا زاق — ساوت » به لگونسی سابی « قومپه له قس سیسته م » لیچیب، « جمله اصول » لیچیب؛ یعنی جمله بالا، کلمه بالا، هجا بالا، اصول لیچیب. ایش جوز لیزیر هاندور شوتی له ریل سیاسی و ایهارحیتی غای لیس مرکزی باریسی سابی « نوشیلا زاق — ساوت » ایسی شعار. ایخدی حابالرا کلمه لیزی که بهر خاخورلی دارس به دهس ویرار سیاست لیزیاد، جغرافیا لیزیاد، طبیعات لیزیاد حساب و صیار حیلیرا. سیاسی غای اول تالادوراد جوز لیزیر خالقلا معاشلا، حیواتلا حق لیزیر غای آلاله ر. سیاستلا غایتولتی دارخ داساخس حاجت بیر کور بوجوتالا خانچی لیزی و ایخدا لامرولیزیب سی سه گیزی. مذاکره لیچیل بوجوتازی دارسلا مراد ایرغا شس. حاجت بیر کور. مذاکره لیچیلی بوجوتانی دارسلا مراد آرغیلی نهرغی، نوشالا زاق — ساوت یشتی آرغیلی نهرغی بوجیس به ح بیر کاشو ایگ شعار لیچیاد، صیه خاب جمله بوجولی. جمله لیزیر لیرتی غای بوجا تازی داهوشوللی نهرغی و اچوزی ساگاسی جمله راضیه خا باخاخیلی نهرغی (صیارحیتی کلمه بازیراد)، معلم لی سه قاید کلمه بازیراد هجابی ده گاراد پروتیل چه یثاخو. بوجوتی کلمه بازیراد هجابی ده گاردیره س بورسی یثوبلی نهرغی و کلمه بی صیه خنادیر خاس (هجا بازیراد) معلم لی هجا بازیراد حورفری و اطامنی ده گاراد پروسی تاحار چه یثاخو. بوجوتی کلمه لیزیراد حورفری ده گارا — دیره س بورسی یثوبلی نهرغی هاردیگوسی کلمه لیزیراد ایلدی حورفری دیگاردیره س آسو بیرار. هالاب هالابی دارس لیچیاد به ح ییکیلی بوجوتی لوگه شس بورسی بازه س حاجت بیر کور، جمله و کلمه چه ب لوگاشنی لیزیاد به ح ییکیلی. لوگه س به ح بیر کاشو حلی هار حرف سه قاید لوگوسیل چه با آخس حاجت بیر کور. حسابرا لوگنی لیچیل باللی باشاخس حاجت بیر کور. هالاب هالابی غونادارس لیزیر ده لگه س آسو بیرار باخلارا، دوسلار تاریخ. حساب دارس لیچیل باللی باشاخس حاجت سی سابی. هالار — هالار تاریخ دالاخوتی ساری ۱۰ لیچی ییکایچی. ایخدا لا دوراد روملار قومرتی داها شس آغیلی سابی (۱۲ لیچی ییکایچی) و اوروسلا تاریخ. گینایس ۱۰ لیچیراد ده ح دیپکلی اونلیخونی، ۱۰۰ لیچیراد ده ح دیپکلی

۱۰۰۰ لیچی آدا آیچی یوزلیخونی ۱۰۰۰ لاچه دیرادرا بیگلیخونی. ایخدالا ئەرغی گهل رقمولا، حابال رقمولا عددونی هالار-هالار گی - گی لا عورحاب - حابلا. ایخدالا ئەرغی کسر، فاض، میلیوتی وامه ترولا اونیلایی ئهسکیتاچیل غارشی دوریولی. بوجهس بهح بیکنی لیچیبادال دارگان گازات طلب بارهس حاجتلی سایی، جوزلیس کومه کالیس.

نوشالا راق - ساوهت
 ساوهت - نوشالا راق
 راق نوشالا - ساوهت
 ساوهت - راق

مذاکره: (صورتونی حاسییلی) هالاب شیلزب اختیار چیزبیری؟ هاتنالا حکومت سه حکومتا؟ ساوهتلا حانچی و مرادسه سایو؟ ساوهت نوشالا راقلی سهن بهتا اورسیو؟ (بیان) ساوهت نوشالا راق یثنی آرغاشیلی ئەرغی معللی بوچا ایگ شعار.

ایگس عہلاباد بوجوتانیرا تکرار بیرو. بوجوتانی چہرداُختیتی آلیونازیراد ایگ شعار
 صہخنایرشو. عورغای دارس دیرولی، ہالاعہ لادیخولی لہیل شعار بوجا، ساگاتی
 غای آلاصہخنادیرشو و تکرار باریلی ٹہرغی یازی تاختا لیچیاد دفتر لیزی
 لوگا. دفتر لیزی دارسلا بہ گیچی دوس، باش و بہرحی لوگاٹو. اینیچییلی حساب
 بہح ییکیلی بہتارار. ہاچاملی ایگ دارس غشین بولخاللی گہل حابال بوطالچی
 بوطہس آسو بیرار.

ساوہت زاق میسکیرتالا

نوشا میسکیرتتی

ساوہت میسکیرتتا عیب

ساوہت میسکیرتتالا زاق

زا ق میسکیرتتالا ساوہت

مذاکرہ: ہاننا داغستایزب اختیار چیزیا؟ ساوہ تونازی چینی چہ اورولیو؟
 (معلمی باہس حاجت بیرکور «قانون اساسی»، ایلحہ باہاللی ساوہت لیچیل
 غای دیگوتی موسیلرا. نوشالا حکومت لیزب ساوہت لیزی آدم اورہس چیزب
 اختیار لہبال، چیزب آگارال.)

بو چاخوسی قایدہ: ہالابی دارسلیزب قایدہ ایش دارس لیزیرا مذاکرہ بیرار
 وایگ قایدہ دفتر لیزی لوگاٹو.

حساب: ساوہتونی چوم دوس دیٹوبلیو؟ نوشالا خالقلی حریت آسہس باہاندان
 چونداو باریا؟ داغستایزب و غاراسای لیزب سہ زامانا نوشانی اختیار نوشازی
 بویصیرا؟

ایندی دوسمی معلمی یازی تاختالیزی لوگاوایلیچیراد بوچونالی دفترلیزی
چهرلوگا.

خوبزوری ساوه ت لعیب
ساوه ت زاق میسکینتالا
خوبزوری میسکینتی
ساوه ت زاق خوبزورالا
خوبزوری ساوه ت لعیب
راق خوبزورالاساوه ت
خوبزوری ساوه ت لیزیب

نو-شا میس-کیز خوب-زو-ری نو-شپلا زاق سا-وهت

مذاکره: خوبزار لیچیب ساوهت لیس کومهك بارهس چه بسیو؟ سهن ساوهت خوبزورالا
زاغ سابسیو؟ ساوهتیس خوبزورانی سه کومهك بارهس بیرارا؟
بوجاخوسی تاخار: ۴-۵ دارسلیزباد بهح ییکیلی کلمورتی هجا باچی دوطهس
آغنی بیر کور و ایخدی هجا بازیراد سا گاتی کلمورتی یه حنادا خاس.
حساب: خوشالا شیلیزیب چوم خوبزاراله با؟ چوم خوبزار ساوهت لیزیب بوزولیو؟

عالی واموسا

میسکیزتالا زاق ساوهت

خوبزورالا زاق ساوهت

عالی میسکیز

عالی ساوهت لیعیو

موسا خوبزار

موسا ساوهت لیعیو

عالی واموسا ساوهت لیزیب

عـاـلـی و اـمـو ـ سا ـ سا ـ و هـتـ ـ لـی ـ زـیـبـ

ایش دارس چهب بوجوسی سابی (تکرار).

ساو هت له زینلا ناسیحات

ناسیحات له زینلا ساو هت

ساو هت قراق

ساو هت له زینا لیهیر

سا ـ و هت ـ سی ـ سا ـ سو ـ سو ـ سی ـ سه

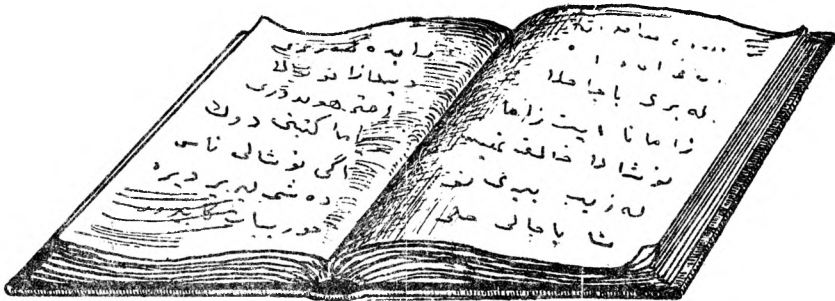
له زید (اولیانوف) ن نا نو نو نی نه اولیانوف ف فا فو فی فه

مذاکره: له نین چه سایی؟ سونه نی مسکین فقیر تاس سه باریا؟ نوشاب
سه باتورا، نوشاچی چومالی ییخاخس سه خار باریا؟ (ساوه تونی)

اصول تدریس: بوجو تانی دارسلا مراد آرغیلی ئه رغی ایلدانی کلمور تی هجا باچی ده گارادیرو،
هجا بازیراد کلمور تی راضیه حنادیرخو، هجا بایرا حور فراچی ده گارادیرو چه دیر چه دا
آخیسی قایدا. عور حور فرازیراد هجایی، هجا بازیرادرا کلمور تی یه حنا دیرخو (چه ردا—
خیتی آلیونازیراد).

حساب: له نین چوم اییل دوس لیزیوار بسیری؟ چوم اییل دوس لیزیو وه بگییا؟
سونهس چوم دوس عامروده دیبا؟

(ییا دارسلیس غیین بوخاللی گل دارس دارهس آسویرار)

ناسید حاته له زید لا عیامو

نوشا له زید لیعیر

نو شا عیلمو ليعير

عیلمو زاق

نو شیدا زاق عیلمو

نو - شا آ

راق ژ را زو ری ژه

راق ق قا قو قی قه

مذاکره : علم لیزیدسه آخدهش له با؟ خالقلا بوخنا علم طینط بارهس له نین لی

سه باریبا؟ داغستایزو علم طینط بارهس اوزوسی چه سایا؟

حساب : نوشالا شیلزیز چوم به لیجهس، به لگهس حه به لوتی له با؟ خالا تالا مکسیزیز

چوم آدم بوچولی؟

ما حاج ساوه تونی باهاندان کاوشیب

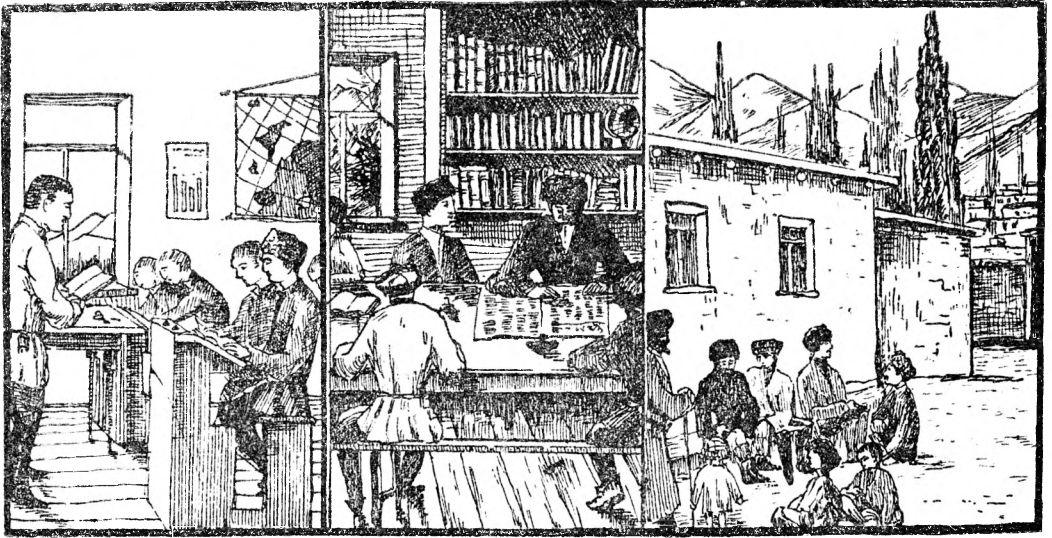
ماحاج چ چاچی چوچه
ناسیحات ح حا حی حو حه
کاوشیب کی

ماحاج میس کیتتایو
ماحاج ساو هت ایعو
ماحاج ساو هتونی باهاندان کاوشیب
ساو هت تراق
نوشا ساو هت ایعو
نوشالا تراق ساو هت

مذاکره: ماحاج چه سایریو؟ داغیستانلامیسکین پاقیر خالقیس سونه نی سه به دیبا؟
چیدی شاهارلیس ماحاجلا اویپکیلی؟

حساب: ماحاج چوم اییل دوسیزیو کاوشیسیری؟ (۱۹۱۸) چوم آداملی نوشالا
شیلیزیبتی ماحاج لیچوب غوللوغ باریبا

ایش دارس لیچیواد وه ح ایپکیلی وه تلیچی بیکایچی تاریخ دهاخهس حاجات بیر کور.

میسکینلا زاق عیلامو

نوشا عیلامو ليعير

میسکینز وا خوبزارا عیلامو ليعيب

عیلامو گیب ساوه تلی

خوب-زارا شخ خاخوخی شه

عیلامو عا عو عی عه

خوب-زا-را رارو روری ره

ییلچودی زاق. ییلچودی آگب. لیبیری زابدیش، پاقیر دیش. ساوه تونی کایزور

چونی ما کتابتیرا گیب زآبدەش پا قیردەش چەب آرقان، عیلمو زاق سابى دوچە-
عەلمولى .

هناکە: پاچا حلا زاماناسەن بوچوتى کامتیری؟ خالاتالا ما کتاب لیزی وقرائت
خانە لیزی داشەس سەلیس حاجت سیو؟
ایش دارس لیچیواد وەح ویکیلی گەل رقمو لا عددونی دورەس آسویرار.

هالاو سەلارائە-حەنسی هانزا هار سە

گەیزیو وەتا رولى سە.

هالاو ه

وەتارولى و

سەلارائە-حەنسی ل

ساوەتونی کادی کایچی زاق داو لا چەبتازی و ئەپسورتازی ییری. مەسکەزلا و
خوبزار لا غیری و داردا دورا سەلار ییر حەیری. خوبزوری داو لا چەبتاچیی بوزی.
داو لا چەبتانی ایخدا لا حەق بوکی خوبزارا آدمیزیو حاسیی حەیری. خوبزار لا هالا
سایوز آگی. هانزا ساوەتونی کایزوری ساری-زاق مەسکەز تازی سابى. مەسکەزتی
ساوەت لیزی سابى خوبزارا سایوز لا چیلەن سە. خوبزارا ساوەت لیزی سە. ساوەتیزی
بورولی سابى. عالی را موسارا بورى.

ایش دارس لیچیواد بەح بیکیلی حابال رقمو لا عددونی بوچوتازی دالاخو.

ساوه تيزيب بورژويس موسا آگارا

ساوه تيزيب ي

بورژوي ژ

شينزلارلا وکروک ليزيب چا نوبو شه درينسکايا ديوگوسي شيليزيب سهل ساوه ت سا—
گاييرولري. سا برا ديا ليچيب باخال کونوري راله بري، سهل ساوه تيچي خاستي حانکيلا
حه قيزيب ديروسي داکلاديچي لهح ايخولي. داولا چه بتيرا له بري هي ميلي و اويد گولي
بورغولي سايرا که به رخس ديگولي. ميسکيزتا سايي غام چه باريب، ساوه ت ليزيرا
عاسکه رلا کام ساموللا و ميسکيز خالقلا آدامتي بوريب.

۱۹۲۶ نه سي دوسيزيب داغستانيزيب سهل ساوه تونازي بوريلي سايي ۲۶۵ کونول
آدم، پارتيا لا دورا تي جاهيل آدامتازياد ۵۱۶، پارتيا لا آدامتازياد ۲۴۰،
کومسوموللا دارخنا زياد ۱۰۴.

خوبزار لا کومه ک ساوه ترا سایوز را

کومه ک ۵، ۹

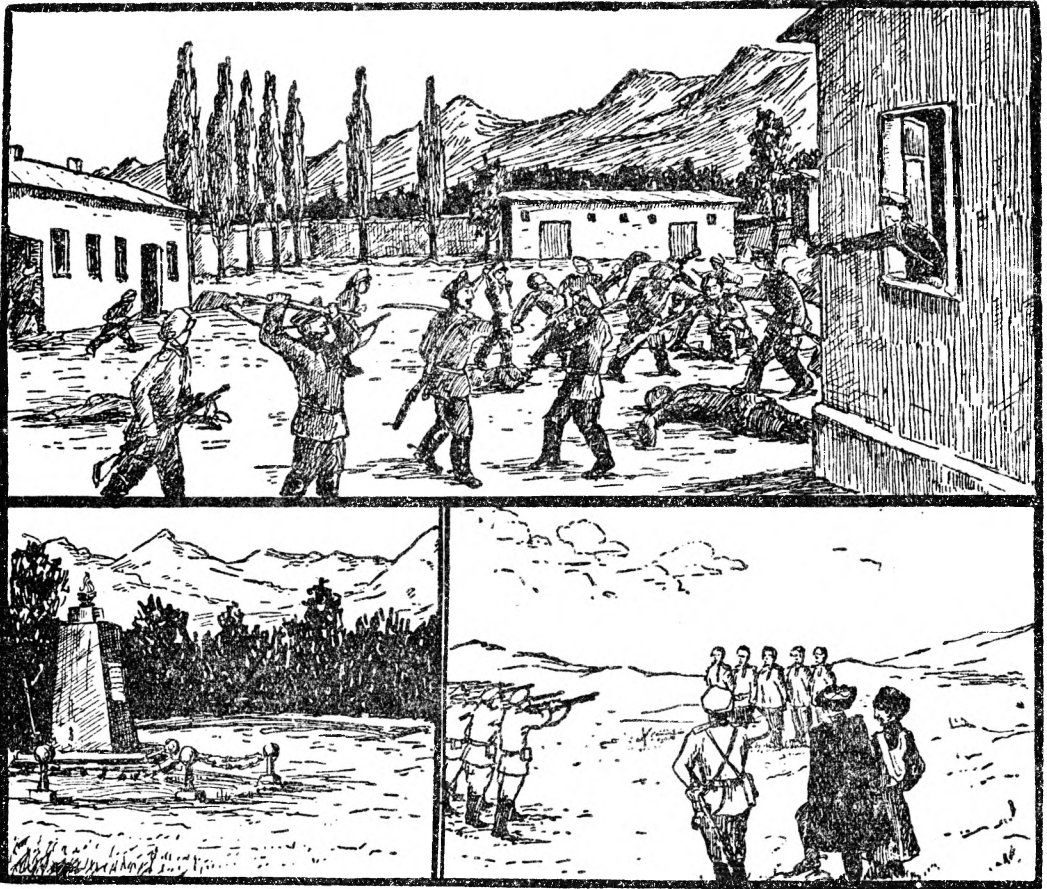
سایوز ز

حاجی اوزولی ویری داو لاچه بتا چیه سونهس داخال حانکی دیری. پاراغات دهش کاملی ییری. حاجی سایوز لا چیلهن نه-حه نری. داو لا چهولی حاجیس باها کامسی بهدلوگی. قازلی وایعیو والخی. ساوه تونالا حکومات کایزور سایوزونی داها ردیئوب. حاجی سایوز لیزی کهرخور. حاجیس سایوزلی ایقالا باریب. هانزا حاجی لی حانکیلا حق ایمتالی سایشولی سای. خوبزوری! لهریلر سایوز لیزی کهرخیرایا

هذاکره: هالاب داو لاچهوسی لیچوب خوبزاریس سه قایدا ییریو؟ داو لاچهوسی لی خوبزارلیچی سهن هاتنا گوج، ظلمو بارهس ویرحه یروسیو؟

س. س. س. ر لیزیب ۵۸۲ آ زیر خوبزارالهب، ایخدا زیاد ۲۰۰ آ زیر سایوز لا چیلهن سابی. داغستایزیب ۲ آ زیر سایوز لا چیلهن لهب.

ساوه تونی باهاندان غال دوس دورغه حه. ری غال دوس غ غ غ دورغه حه ری د د

هیش حکومت باهاندان نوشانی خالاسی غږیدنه آسیرا. ۱۹۰۵ تهسی دوسیزیر
 عاراسای لیزیر ساوه تونی داگو دیثوب-گو پاچا حلی طوطوداریب. ده شلاحار لیچیرا
 سالداتونا ساوه تونی باهاندان داو بارب. ایخدیرا پاچا حلی طوطو باریب. ه داو به ح
 یرکپرتی سالداتونی حایرک کابا تورلی کابوشیب، عهلابتی سیدیرلیزی بارکپب. هیخ

تأخاری پاچا ساوه تو ناچیل داو لیزیو ویری؛ ساوه تونالا حوکومات میسکیزه
پاقیر تالا حوکومات ییژنی بالولی.

مذاکره: ۱۹۰۵ نییل دوسیزیر عورچینار داوتی دیتوبا؟ ایل دوس آتلی بویون
لیزیب وا تارکامازیب سه به تاورا؟ یولداش قورقما سوفلی ایخدی بورخنازیب
سه باریبا؟

وکتایر لیزیب نوشانی ایختییار ساسیرا ایختییار

نوشانی وکتایر لیچیر باریسی داو ساوه تونی باهاندان سایی. کوممونیستونالا
پارتیدانی وا یولداش له زدنلی نوشازی داو یزیب بارکسی هونی چه با آخیر. کوممونیست
تونالا پارتیدا میسکیزتا عیسیایی. نوشارا میسکیزه عیر ساررا غیزیل عاسکهر وا غیزیل
پارتیزان تیرا نوشاعیب سایی. له ییل دونه لیچیر ساوه تونی باهاندان نوشانی غایغی
یرره ده داعلی نهخ بوییدیسی گاجی قایدای بورژویتی طوطو بارس. نوشاد وا خالقیس
ایخ هونی چه ییژا خو کومیده تهرنلی (حائیس) کوممونیستونالا ایدتهر ناصیه ژانال ماسکا
ویزیسی)

داعلی نهخ بوییدیسی گابی قایداه گابی

ب

نوشا دونیا ساگا یراندتی ساررا.

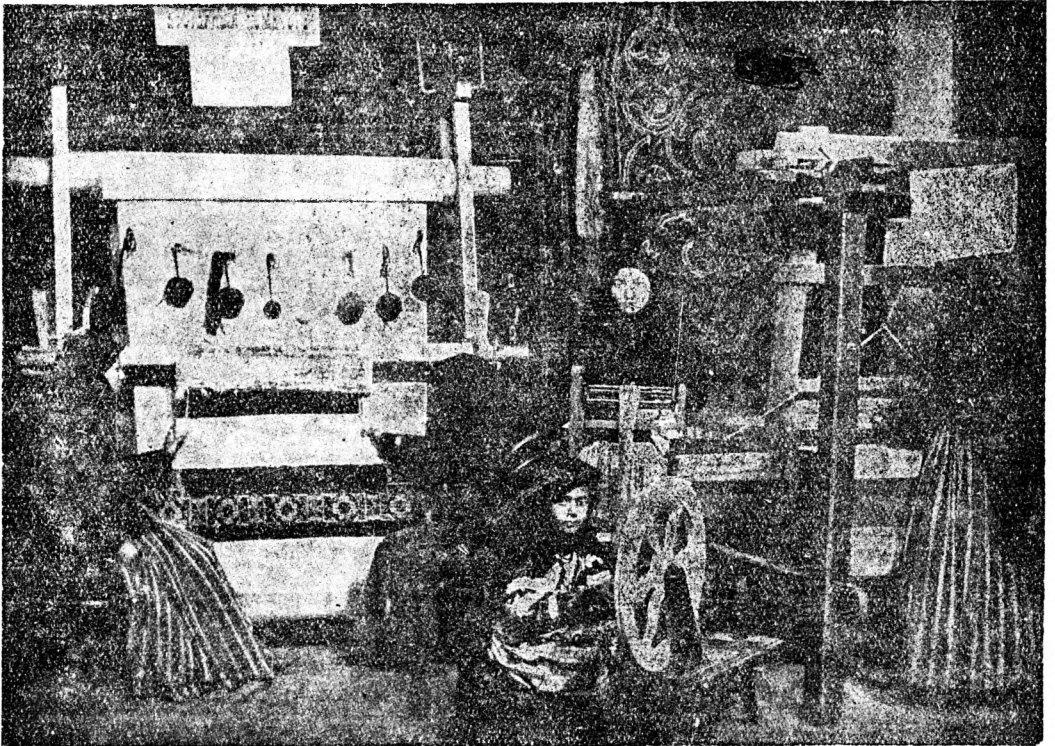
نو ۶۰ دوس ویژولیرا، دبلا عامرو لیزیب ۳ پاچا ییژوب. ایخدالا زامانا نوچیدناوری؟
نویراسی پیچلا علاو عامزانیو. هاننا ساومت حوکوماتالا زامانا هر دیگه نا هاری
نوچیدناورال! ساوه ت لیزیو سآیرا! دیتوبیاد اومئولی ساگایرولرا.

۱۹۲۱ نهسی دوسیزیب ۲۲ ده کایر لیچیر موسکوا لیزیب ییژوبیسی ساوه تونالا
سایرانیا لیچیر» گولتوپکیزه ییگوسی سابانچی لی داریب تی غای لیزیباد.

چه سايانابچيل ڇو وکسي؟

چه سايانابچيل ڇو وکسي؟ چه سايانابچيل ڇو وکسي؟
سهياناب خوجايم سه ساياناب دا ولا چه و؟ خوجايم هاننا نوناب.
نوشالا زاق نوشالا ايختيدار،
نوشالا حوکومات ساوه تونالا.

کونول آدام حوني هه عامرو
هاماد دارا دونيا ساگا بارا
کونول آدام

حانچی رازیلی سابی،

آرباقون زامانا وایسی تابسی،

دیلا رهع ره تا اوردانو

نوشا داخل لهررا.

نوشا حانچی لی دیرقولرا،

نوشالا اوموتی نأغبانی

دونیا ساگا ییرولرا

هالابلا زامانا کونول آدام مورتالرا خایعیر روزی سونهزیب سهلرا آری ههیری.
ساوهت حوکوماتلی سونهسرا آری وا ایختییار بهدیب. هاناساری روچولی ساری.
۱۹۲۶ نهسی دوسیزیب هانجی قاطلیزیب ۵۰ کونول آدام وا ۳۵ رورسی ما کتابتازیب
بویلی سابی. چاریلتی شیمایررا کونول آدامتالی یاسلی ۱) وا آرتهلتی کارکولی
ساری. عوررا کونول آدامتی سهل ساوه تونازیب وا کوپه راتیب تازیب بوزولی سابی.

۱) یاسلی - ههره لی یهانتی دأرحنی ههر بیروسی، مه سابی ههره لی حانچیللا زامانا به عتاس

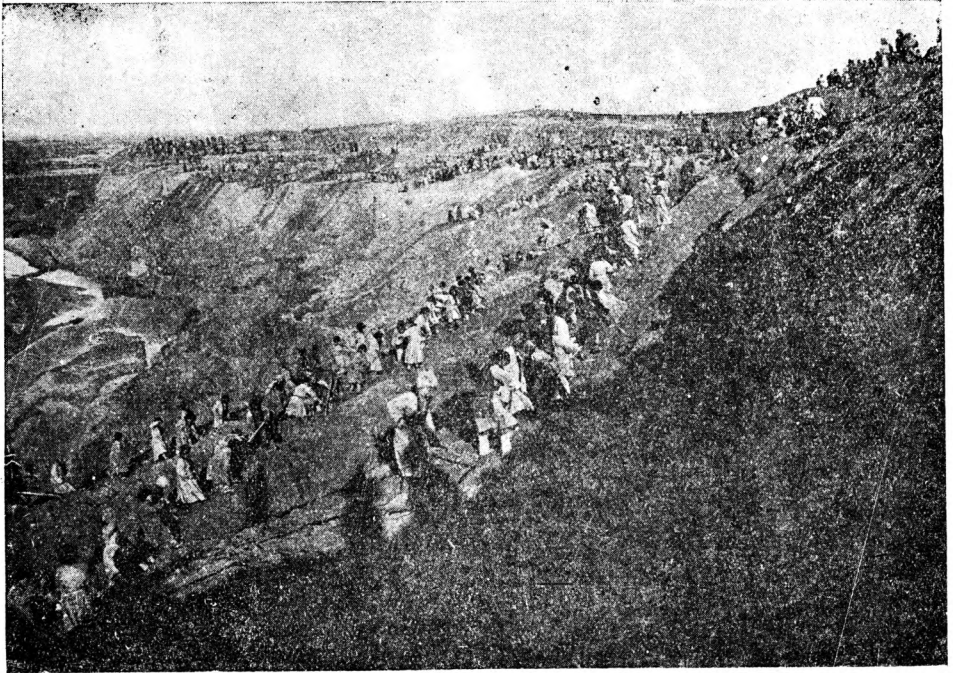
دیرگالا هه بوخا خهس. دوگه لی بارحه خه خایعی آریکو.

نوشرانی نوشاب ساگاسی دونیا بیرهده.

ش
نوشرانی

ب
نوشراب

لهبری پاچاچلا زامانا، ایت زامانا نوشالا خالق شیرینه لیزیب یرری. نوشا پاچاچلی
زاب دهشیزیر دیاچارا، نوشالا آحتی هوندوری، یا ما کتابتی دوگ آگی. نوشا
نأس دهشی لیزیر دیرهدهری. حورریات کاییزور، لهریلرا نوشاچا دوگ دیکیرا. زولمولا
سه گهل اوباسیرا — بو اونرا، هاننا ایختیار نوشازیب سابی، نوشاب حاجاتلی سابی،
لهریل سه گهل ساگادارهس. نوشاب داخل حانچی لهر؛ ما کتابتی
دارهس، هوندوری زاواتونی دارهس وا خالقیس شالادهش بهدهس. نوشانی
نوشاب ساگاسی دونیا بیرهده. دونیالا پاچاچلی به تارار حانچی.

دوبورتی نوشالا خازنا

دوبورتی

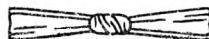
ت ت ت

خازنا

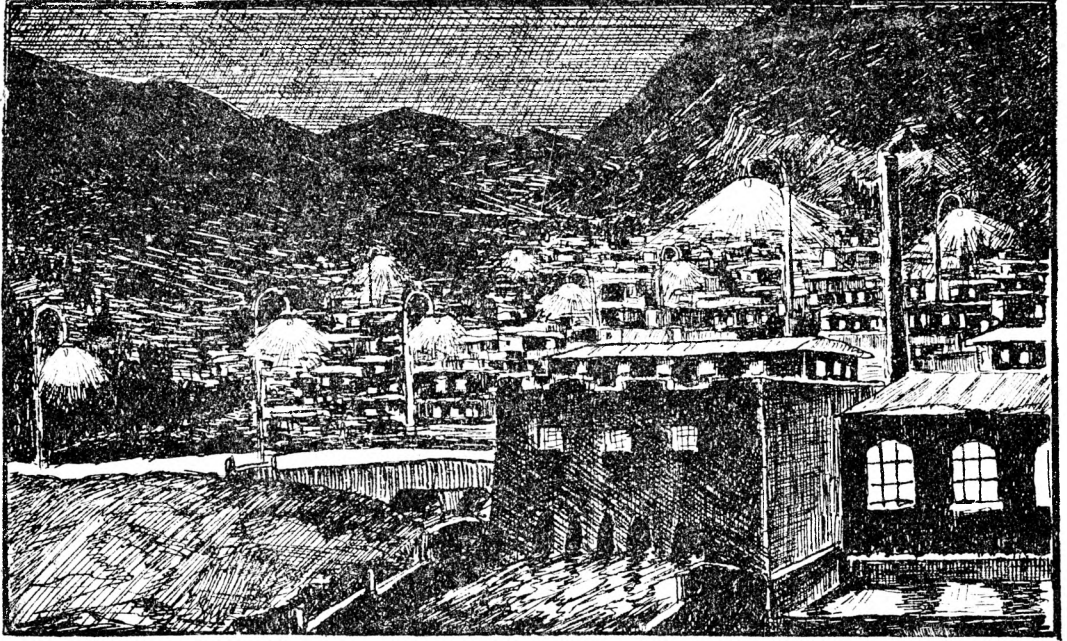
خ خ خ

داغستان دوبورتالا موسا سابى. نوشالا دوبورتاچى چيڭزىلرا هر ايبسى تهحه نرى
ياچيڭزىلرا چولا بوحناب سهله بال بالحه بالى. نىڭالا يلا پاچاچ ليخيس ايخسه گه حاجاتلى
تهحه نرى. سابى يالچىنازيباد اوروخگى وا نوشالا مهر داولا چهب بارهس هه يگاشى.
ساوه تونانى دوبورتاچى ههرايلى سارى نوشالا خازنا ديڭنى باهور. دوبورتاڭير له رلى
سارى داخال آريلا، مههلا عانجى. غارغالاگا، خالاسى دوبسى، آرط واهيارىلاتى
آحتى سيگالرا. حاجات بيركور له رىلرا يها ديڭولى ايخ سه گه غايغى بارهس. ايخ
خازنا دوعلى كاحه لاشى سونه زيباد خالقيس مانپاعات دهش كاسهس.
ساغات ليچيل روملا رقمورتى چه دا آخس حاجت بيركور.

دوبورلا حورگبی موطاع دیرہجہ
موطاع ط
حورگبی ۵

خاجالاعایا لیزیباد باشوسی خالاسی دوبورلا حەرگلی هانزا بیکایچی خالاسی زارال
بیروولی سابی. هار دوس هالا آتعب، دوزرومازب حورخازب داعی بیتروولی،
سونهزیر شین داش دا اللی شینقونبی، هوندوری، اونخری آردیخو، آدامتیرا زایابیرو.
نوشالا ساوحت حوکوماتلی قاس باریلی سابی حەرگ موطاع بارهس، سونہزیبادخالقس
ما ذباعت ددشرا کاسهس. حوکوماتلی نهله کتری چهسکایا ستانفیدیا بیروولی سابی. خاجالا
عایالیس وا صیار حیلتنی شیماس شالا بهدهس بوخنا بهعتالا بولخران چیراغیزی خالی
اوب باتاخورلی.

جاماعاتلا غوروشلی خالقلا ما عاش ایمترا بیرو

غوروش غ ج جاماعات ج

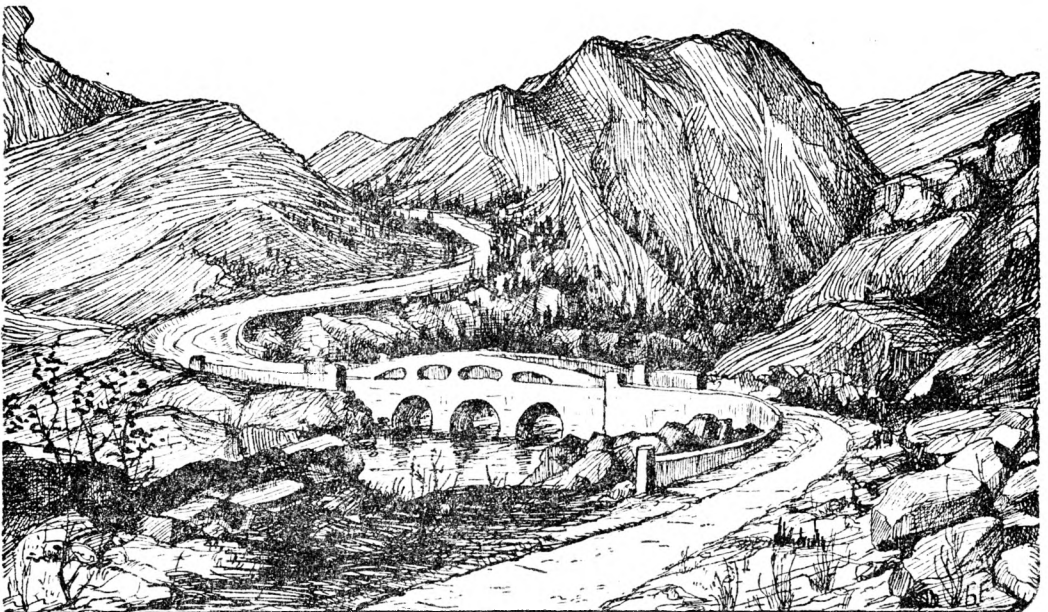
عابدوللا به گاخ لیزیباد وایطا سایی. سونہلا اور کورا بور قا سایی، صیانه حی

اونیس آگی . خولچیر کاملی نه حی ده ک حهیری، وایتی هه نی شو به لعی،
 سونهس ریزقی هورتالرا کاملی داشی. شیلزبب آپکبب سابانچی بالا تووا—
 ریششه ستووو (سابانچی باس چولا آلاتونی طالاب دیروسی یولداش دهش) .
 عابدولا کهرخور اوچالا چیلهن دهشیزی. تئواریششه ستووولی سونهس ایدالا
 باربب، سونهس اونیب آسا شهس آریص ده دیب، آمئورتی ههرا ده دیب. عابدو—
 لالا اورکورا بال یئوب، حانگیرا هاماد یئوب داخل ریزقی داشهس کایئیب، سونهلا
 به گاخر اونغ یئوب. ایخ قایداتئواریششه ستووولی سونهلا چیلهن تاس کومه ک
 یرو .

احسی هونیلی وا گومیلی دوبور لیزبب ماس دورعه بیراخو

ا
احسی هونی

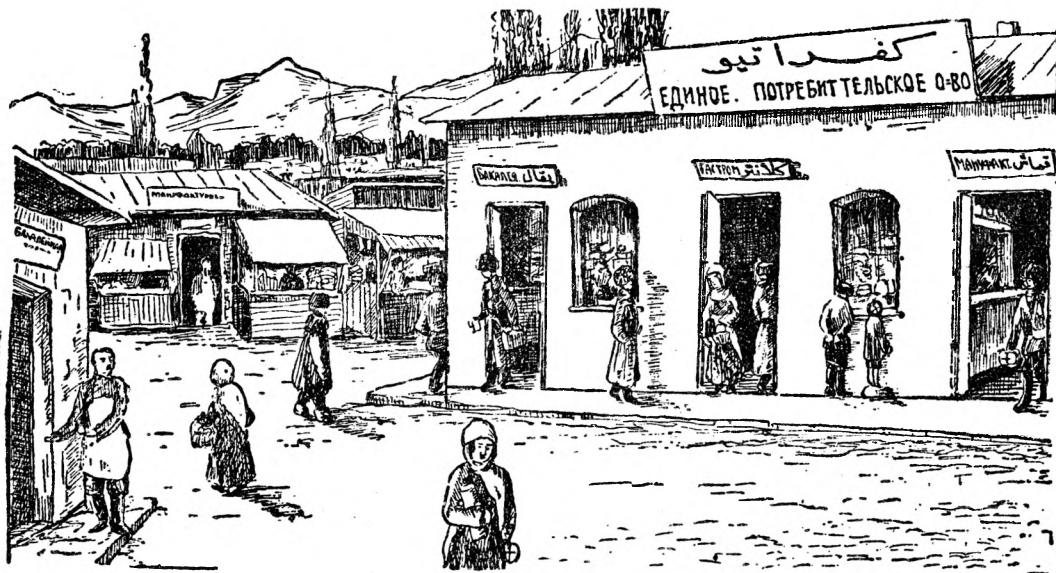
ک
گومی

زیرگالایلا پاچا ایلدلی غارلومازی باشهس نهی هوندوری دیرحهیری (غونا، خونراخ لیزی) ایت پاچا ایلخ خالقا یاشاویچلا یدکری حه بولخی. سونه نی خالقیس هاماد دهش یدنهسی هالرا هونی حه باریب. چونی داریبتهی هوندوری عسکهر یدکس، دارو حارحا دیکهس وا خالق اورمخی لیزیب یدیس ساری. هاننا ساووت حوکوماتلی هار شیلیزی هوندوری وا گوبنی دیرولی ساری. هالاولا داوولا چهوسی و اچروقالی هوندوری وایتی دیتالرا سونه لا اورچی لیچیپ، اونیه اچیپ خیلی دورخالی ماس یریمی. هاننا هوندوری اح دیرولی ساری کۆپه رایتب تازیب ماس خالال سابی، دورعه یرولی سابی وا چروقا نیرا دورعه لی یریرولی سایی. سابانچی باس هاوادی یرولی سابی شاهار لیزی بوقاس، غانطا هونچیباد.

کۆپه رایتب لیزی کهرخی سونهس کومهک بارا

کومهک م م

نوشالا حوکومات حانکیزار تالا یدیتالرا کۆپه رایتب لادورا باد و اچار بوزاخوتی آدامتی لهب. کۆپه رایتب تا سیون و اچار یراللی ماس ده بالی دورعه یررار. آماله ریلرا کۆپه رایتب تی اوغلی دوزولی نه هن. کۆپه رایتبیس دورغ مارغودایا، کومهک

دیره نایا سونهس. کوټوپه راتیپ وایطا بوزولی بیځاللی حونی سونهس کامسی کومه ک-
باریلری کوټوپه راتیپ سونهلا چیلنه تاجیللی زاق بیگار. کوټوپه راتیپلا سویرا نیا
باچی واشنه، سونهس عاقلورا بورهن. پرابله نیا لیزی داولا چه بتیرا مابورید. غایغی
بارا کوټوپه راتیپ لیزی کونگی دیخا شهس وابه لچودی آگار تی خالقیزی ایلدی دوجا شهس.
هاریل سه گهل کوټوپه راتیپ لیزیداد ایسهن واری یاریل تو که یزیب و اچار ماییرید.

اختازیر کوټوپه راتیپلا تو که تی ۴ ساری، یاریل آدامتالا ۱۲۰ ساری.

کوټوپه راتیپلا کومه ک لیچیرلی کانسهر والا زاووتونی دیره هه.

ق

کوټوپه راتیپ

پ

کوټوپه راتیپ

نوشالا او کروک لیزیر، خاسلی زودخورلا اوچاستکا لیزیر داخل زهدهشلا اونخری
لهر. اونخرالا بهعتانی زهدهش دهراشهس یا یانی لیس دیحاس بیرولی نه هه. زهدهش
آحای دورعای دیریه و داخل دهرحیلی زیادیرار. حاجاتلی سابی کانسهر والا
زاووت بارهس. ایخ یالی ییون بارهس جاپا بولخان. آغزلی سابی لهر یارا ییه حنا
دیکیلی پایدانی کایکپهس. گینایس کوټوپه راتیپ لیرا کومه ک بیرو نوشاب زاووت
بارا شهس. زاووت لیزی بوزولی میسکین پاقیر خالقای را خالاسی پاید کایسو. زاووتلی
نوشالا ماعاش ایمزا بیرو. ماکتابتی وایا رحیلای خالقس خایری لیس دوزوتی
سه گهل دیره هه. اونخرالا دهعتی ییه حنا دیکیلی کانسهر والا زاووت بارایا نوشالا
غیرین دوعلی آرحا بقای اونخرا زیاد پاید کایسیدایانو.

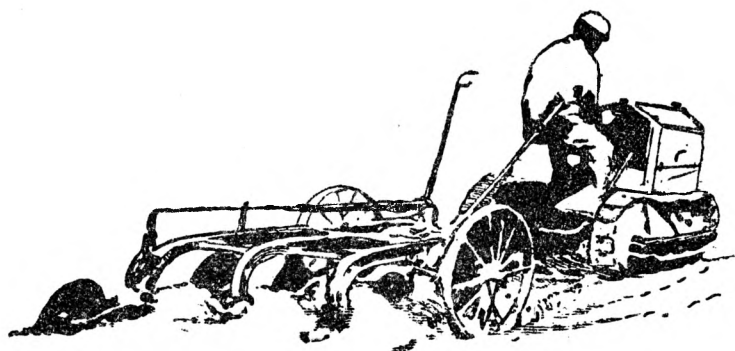
دوراضلا مهر تارا کتورلی بورصو

ض

دوراض

ص

بورصو

کورازیب «تارا کتور» ییگوسی سابانچی بالا
تۆواریش شه سۆوۆ ته ب. ایخینی تارا کتور.
تی طالاب داریلای ساری و ایخداچیل
سونه لا چیله نتا خودالصولای، ده لعولای سابی.
لوغای تازیب

و اودیگولی، طامالی بیرقولی سابی مهرهلا ماشینا. سونه لا لامتز دیگوتی کو-
تاغوبرا وانزابای بیرقولی سابی، گیگهل پوتلا قالای اورعب دیرولی سابی.
تارا کتور عارقولی سابی سونه لا اودیب وانزا زوم-زوم ییگولی سابی. تارا کتور
عارقولی سابی سونه لا اودیب وانزا زوم-زوم ییگولی سابی. تارا کتورلا
کومهک لیچیلی لوغای تا چولا ماعاش ایمتزا بیرولی سابی. داغستایزیر ایش حایزیر

دوزوتی ۴۲ تاراكتور لهر. ايخدازياد ۳ كه ره سكوملا ساري، عهلا رتي لهرلرا
كوڤه راتي ب تالا ساري. ايخ قايدا نوشا داغيستالا سابانچيالا غيدين تاراكتورلي
سونه چي چهيسولي سابي. خلال زامانا آگارلي سونه ني اوركورلا موسارا بوريو.
ميسكين پاقيراييس كومه ك ايشچي - سابانچيالا چوماسي سايز

چوماسي

ايشچي بي را سابانچيدير ايا ييئوبلي پاچا ح هاواخي ب. هاباخي ب تالخورتي والهيل
بورجوي تي. ايشچيه سابانچي بچيل ايا ييئوبلي خالق ليچياد گوش دهش وا پاقير دهش
تايدى ييرو. ايشچي - سابانچيالا سايز اوروخ ييروسي موطاع ييروسي نه حهن.

حورانورا گه لرا اوصديرا
نو ايشچي حو سابانچي
نوشالا خلال غامدهش
به گلا بالا ه سابي لهيل دوزيالا بورجوي تاس.

آليپوني

آ ا ب پ ت ر ز ر ژ د ح ج
خ چ چ خ س ش ص ض ع غ
غ ف ف ق و و ه ه ل ي ن ك
گ گ ك ط م.

ایش قایدا ده لگالرا ده گارسی ئه حهن:

آ ا ب پ ت ر ز ژ د ح ج خ چ ح ش س ه ص ض
ع غ غه ف و ق و ه ل ی ز ک گ گ ک ط ه.

آلپرا واورا دیٹالی (او)، آلپراہ را دیٹالی (ئ)، آلپرا یارا دیٹالی (ای).

ساوہت حوکومات لیچلا

سلوہ تونالا حوکومات ایشچی — سابانچی بالاسابی. نوشالا ساوہ تونی ایشچی — سابانچی بالاساری. نوشالا زاکون حاسیلی ماپوربازیب شیمازیب و استانیصیا بازیب ہار ۱۰۰ آدم لیچی صیا حاسیلی واکیلیتیریگو. واکیلیتیری بورو جاماغاتلا سابرانیا لیچیب. چونی اورحلاشیین حہو کوتی آدماتازیب ایلدی واکیلیتیریگس ایختیارلہب. شاہار لیزیب ہار ۱۰۰۰ آدمیچی صیا حاسیلی ساوہتیس واکیلیتیری بورو. حوکوماتلا حانچی دوزاخس باہاندان ساوہتلی چوزیاد ایسپالکوملیزی آدمتی دہ گارا بیرو. وکروگ لیزیب ایسپالکوم ییرگو وکرویتوی سہزد لیچیب. نوشالا سایوز لیزیب خالال غونا ایختیارلہیل سایوزلا ساوہ تونالا سہزد لیزیب سابی، داغستایزیب لہیل داغستالا ساوہ تونالا سہزد لیزیب سابی. لہیلرا داغستا ساوہ تونالا سہزد لیچی واکیلیتیریگو وکوروگونالا ساوہ تونالا سہزد دوناجیب و اشاہارلا ساوہ تونازیادرا. لہیلرا سایوزلا ساوہ تونالا سہزد لیچی واکیلیتیریگو لہیلرا داغستالا ساوہ تونالا سہزد لیچیب. ہار سابانچیلی، خوبزارلی و ایشچیلی نوشالا حوکومات بوزاخولی سای سونہنی یا سونہلا واکیلی.

ساوه تونازی

هار بارحی ایرغولرا طاما
لهیلرا غیین آیسوتی ساوه تونازی ایلی.
وکتایر لیزیر دیگوسی ایلیچلی (لهنین)
ده تا آخیرا نوشا ایش ایختیارلیچی،
هاریل سونه لاغیسی اوکوسی
هاریل ییارجیل لا غیسی حهوکوسی
هاریل زولمو دیگ حه یگوسی
ئهی خارش ویکی حوساگالی ساوهت بیرگنا
کایزی عالا توغیزی
ایخ نوشاب له نینلا واسییات
لهیلرا زاووتونی
لهیلرا وانزا
هاریل سه گهل سابی حهلا
واشه ن موساوه تونازی.

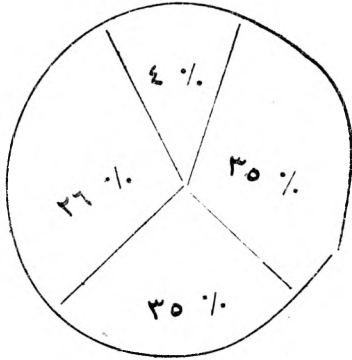
حەر ایگهن خاریطه لیچی

سونه زیب چه ییئاخولی سابى نوشالا پاچا حلیخ

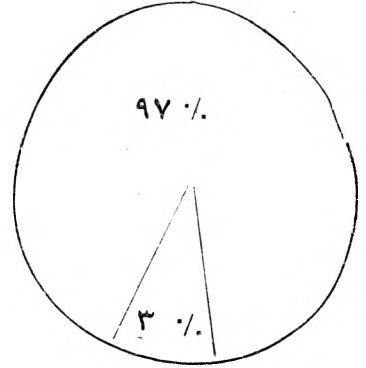
ماوری شاهورتی ساری؛ دابزیترا، چارطاییرا دالگاتوغی حورگبی ساری. هیشیزیب
عوررا چه ییئاخولی سابى هارموسا — موسالیچیب سهانچی بیرولیل: زاووت —
فایویکونانی ساری داربیتی موسناچیر ایخدی وایشچی خالق باخال ییئنی چه ییئا —
خولی ساری. وازالی بالاخولی سابى اورقلی واییارلیتی اوریا سهگلی وایجانیوارتی
داخال دیئنی. بهمانی — ریزقی داخال دیئنی. نابتلا بوروغونا — نابت، غوبشانی
باتاغونی. اینخ قایدالی ساری ییارلیتیرا. شاهارلا اومی دهلیچهن، داغستان بارگا.
ماحاج غالا چه باآخا! چینابال.

له پیلرا وانزا حانکیزار خالقلاسابی

حوریات ییثیچی
و هانئا
وانزا بوطیسی تاخار

سابانچیلا وانزا (هالاب) ۳۵٪
پاچا حلیخلا ۳۵٪
تالختالا ۲۶٪
کیلسابالا ۴۰٪

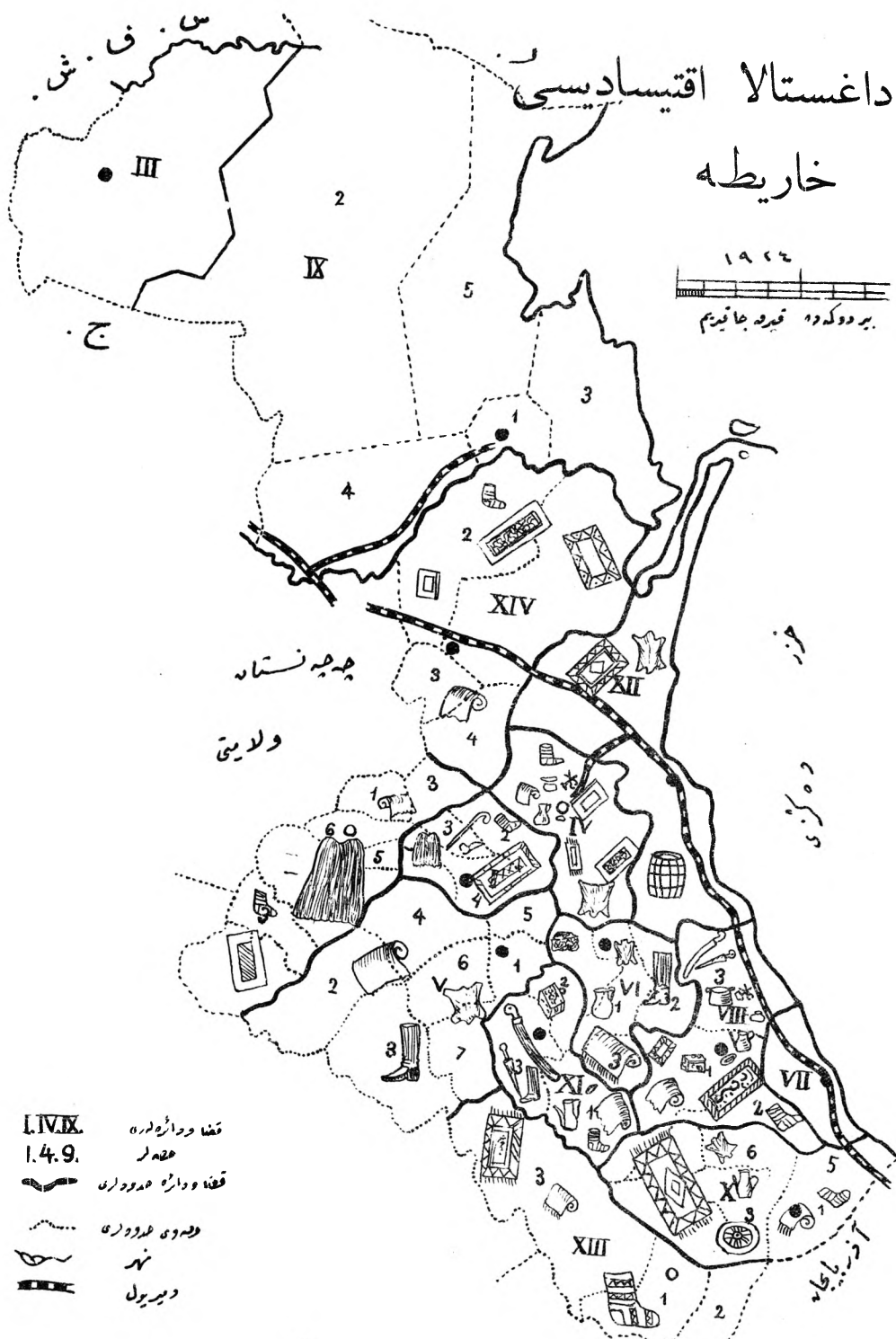
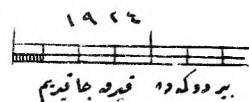
سابانچیلا (هانئا) ۹۷٪
سابخوزونالا ۳٪

وانزاسه قایدا سابانچی بالابه تاورا

دوگه لی ۲ نهسی ساعات لیچی ۲۶ و کتایرلیزیب ۱۹۱۷ نهسی دوسیزیب،
۲ نهسی ساوه تونالا سیهزدلی قارار باریب: تالختالا وانزا چه باسه س، چوس
سونه لاحق به دحه به دیلی، تالختالا خولری، کیلسالا و پاچا حلا وانزوری، چولا
حایواتتی، ماشیتی ولریلرا ایلدالا سه گلی ساوه تونالا ناغیزی دهدهس. ایش زاکون
یولداش له نین لی به لگون، حورریات کایزایچی سابانچیلا به لعوسی وانزا ۷ دهسه تین
لیچیپ ایمزاق چهیری. آما ۶۰۰ ییادا تالخی هاریللی ۳۰ آزیر دهسه تین وانزا
مولک باریلی به لعولی پیری عهلابتی تالختالارا هاریللا ۲۳۳۳ دهسه تین به لعوسی
وانزا پیری. نوشالا داغیستایزیر دیرقالا موسناچیر سابانچیلا وانزا ۳ دهسه تین،
تالخا ۸۰-۱۵۰۰ دهساتین پیری.

داولاچه بتالا پاچا حلیخونازیب هانئارا وانزا تالختوتازیرا بورژوتازیرا سابی.

خاریطہ

لهریزرا داغستلا و کروگونی دارگا. چناب سهیرولیل حرآنو باهی.

کر محیط منجمد شمالی

اسپیئر لاد ریپبلیک
(نوشته ایسا یوزیز که به رفریسی)

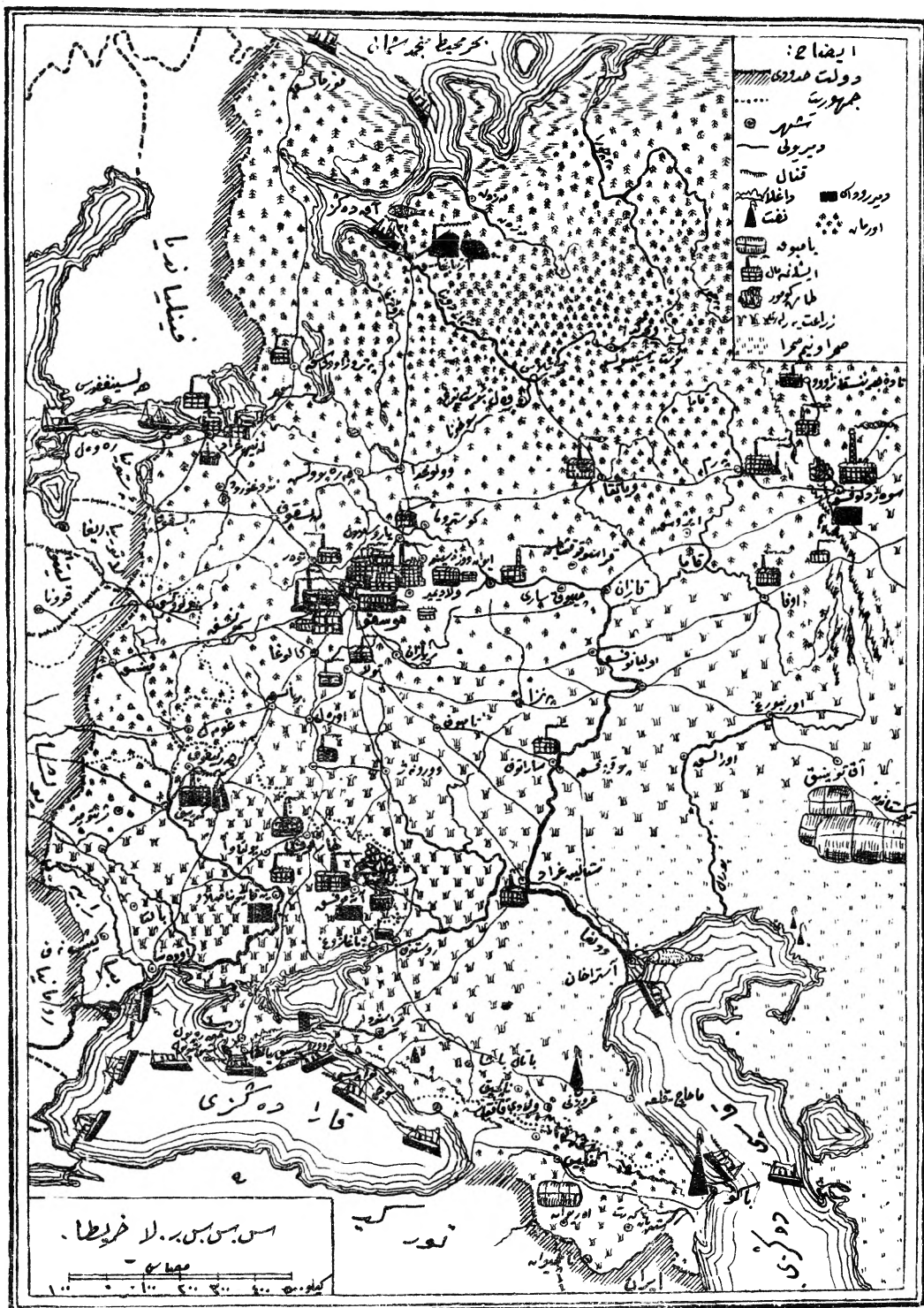
۱۰۰۰ ۵۰۰ ۰ ۵۰۰ ۱۰۰۰

وایشادوا

ایستار
ایستار
ایستار
ایستار

ایستار
ایستار
ایستار
ایستار

ماحاج - غالا

ماسکوتوا

س. س. س. ر.

س. س. س. ر. (نوشالا سا یوز) سه قایدا صیهنا بیکیسیز و کتایر لیچیب حورریات
 کابیزور. هالا بلا عاراسایلا مه رلیچی هاننا ده تا اور ۶ پاچا حلیق. سابی صیایثوبلی
 دوشما تاجی بورغی، خالقا یاشا و ایمزا بارهس صیایثوبلی بوزی. صیایثوبلی بوزی دونیا
 ساگا بارهس. ۱۹۲۲ ئهسی دوسلا ۳۰ دیکایر لیچیب ماسکا اولیزیب به تا اورسی سیهزد
 لیچیب لهیل ساوہت پاچا حلیخونالا واکیلتی صیهنا بیکیلی عوررا آحلی چولا بو حناب
 غامدهش ایمزا بارهس پیکری بارب. ایخ سه گهل بارهسرا حاجاتلی سبری. صیایثوبلی
 حانچی بارهس هامادلی بیرار، دوشما تاجی غارش دوش بارهس هامادلی بیرار، هار
 خالقلی چولا مهض لیچیللی سه گهل کابیزاخهس هامادلی بیرار. سیهزد لیچیر له ریلرا ساوہت
 حوکوماتونی صیهنادیکیب سایوز لیزی س. س. س. ر. ایخ سایوزیزی کارخار: روسیا
 ر. س. ف. س. ر. ، اوکراین - او. س. س. ر. ، بهلو روسیا - ب. س. س. ر. ،
 زاکا پکارزلا جومهوریتاتونی ز. س. ف. س. ر. (گورجنی، ئهرموتی، آزاریجانتی)
 تورکمانتالا و اوز به کونالا حوکوماتونی. ایشندی ۶ حوکومات صیهنادیکیب ساری
 رازیلی. ده گارا بیکهسرا هاریللیزب اختیار لهب. صیاریلتی پاچا حلیخوناز بیرا ایشچی و

سابانچیا چوزی ایختیار بویاللی نوشالا سایوزیچی صیه خاییر کور. ایل زامانا نوشالا
سایوز له ییلرا دونیالا ساوهت حوکوماتونالا سایوز به تارار.

له نین (اولیانوف)

خالق زولمو لیثوباد اوب بیطهسی باهاندان والادیمیر
ایلشچ له نین لی وشیطاسی دارحالی له وای سونه لاهامرولیزو
پاچا حلیخ لیچی غارشی ده ش داریلی اوزه س قاس باریب.
ایخ قایداه و بگایچی اوزی. غازیزو او جوجه لی پاچا حیس
خیانا تلیزو وئینی لیچی شاک یکیلی خالال او شکولالیز
یواد دورا واخیب. ۱۸۹۶ نهسی دوسیزو له نین پاچا حلا
حوکوماتلی توسا ناخ واریب سونه نی ایل هونی بارک حه بالتنی
باهاندان. یولداش له نین سونه لاهانچی توسناغیز بیرالای
حه باگیلی اوزی. زاووتونازبیتی ایشچیاچی دیعانی کاغورتا
لوگی، چوس اینقیلابلا هوندوری چه ئاشولی. ۱۸۹۷ نهس
دوسیزو له نین توسناخلا وادسییزلیزی وارکیب. له نین
سیبولیزو ۳ دوس کالون. ایخالا نه رغی سای صیاریل
پاچا حلیخیزی آراقون، سای عاراسای لیزیوبه زی حه یرنی بالولی.

دورا پاچا حلیخیزورا له نین سونه لاهونی لای حه باگیلی اوزی. هیت زامانا له نین لی
پارتیالیس کولچی کایکیب. سونه نی بولشه ویکونالا پارتیا باریب. ۱۹۱۷ نهسی
دوسلا وکتایرلیز له نین لاهومه کلیچیلی پارتیانی له ییل ایشچی واسابانچی خالق
بورژوئاچیل داولی کاتب. ایل داویزب چونی اینقیلابرا بوییب. نوشالا ایش هانتا
له بسی ساوهت حوکومات ایت حه لی کایزورسی سایی. ۱۹۱۷ نهسی دوسیزواد وه
ویکیلی له نین نوشالا ساونارکوملا (س. س. س. رلا) پره دسیداتیل ایری وه بگایچی.
له نین لی نوشالا ساوهت حوکومات داخال داو تازیاد وایاریلتی خالاتی بالاهونازیاد

دورا بهر گیب. له نین وه بگیب ۱۹۲۴ نه سی دوسلا ۲۱ یا نوار لیچیو، ملسکاولا ماقلا بسی اگور کی بیگوسی ماکپی لیزیو.

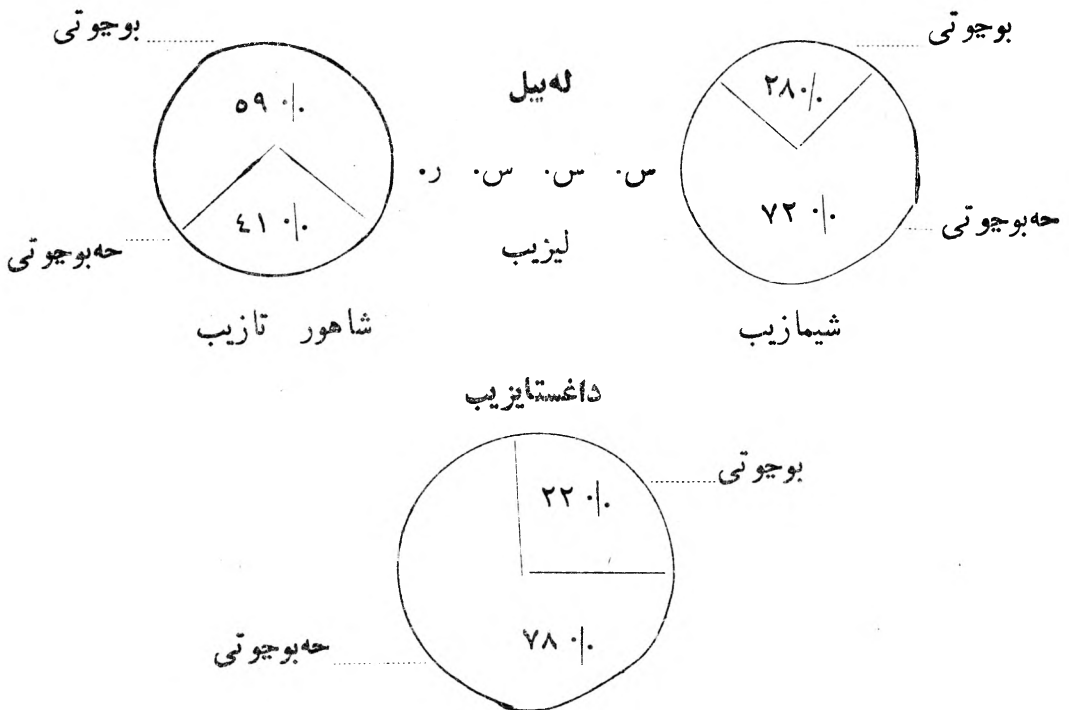
نوشانی به لچودی لیس عهلاباد چه یثوسی غیین (نوشالا سایوز لیزیتی خالقیزباد زابدهش اوباسهس به لگونس زاکوینزیراد کاسیتی غای)

خالق کامیسارلا ساوه تلی قرار باریب:

پاچالخلا بوخانبی لهیل ۸ دوس لیچیاد بهح بیکیلی ۵۰ دوسیچی آبا آیچی چونی به لچهس، به لگهس حه بالوتی خالقچی خاریرار به لگهس به لچهس باهنی، چولا-مه صیچیب، یاراچوس دیگوتی صیار یلتاچیب.

خالق کامیسارلا ساوه تلا پره دسه داتیل والادیمیر اولیانوف (له نین)

پاچا حلیرا، تالخو تارا نوشاب سه باتور لیو

نوشا غایفی لیزیر ساررا زابدهش اوباسهس. ماکتابنازیر قیرآت خانا بازیر دوچولی.

له نین لا واسیات سابی - کهر خیرایا حوشا حوشالا سایوزیزی.

خوبزورالهب چولا پرۆفسایوز. آما نوشالا خوبزورانی سابی باهورلی ئەهەن ها ئنارا. خوبزوری سونەزی کاملی کابورخولی سابی. سایوزلی داولا چهولیزی خوبزارلیچی زولمو بیراخولی ئەهەن: سایوزلی خوبزاریس بەلجودی طالاب بیرولی سابی، سونەنی بو صیسی سابی غیاشالی. ساوہ تونیرا پرافسایوزونیرا دارخ دوزوتی ساری. خوبزارا ایزەس وائاللی سایوزلی باهلاوارەس آزارخانالیزی کالتا. حانچی آگاری سایوزلا چیلەن خوبزار وئاللی سایوزلی آرص بەدیلی ایلیس کومەک بیرو. خوبزار حانچی لیچیو عایب وئاللی سایوزلی ایلیس پەنسیئا باشاخو.

بورایچیلی کالتاللی داولا چهولی بیرعاییرگو
آما سایوزلیزیرغای دارسلی دیرار سونەلا:
زا کونلی داولا چهبتازی گوجلی بیراخو غییا ایقرار.
راخلی خوبزوری چیولی خوبزارا وئادلی،
خوجایملی حو ایرعاً کارگود جاولی.
هەلوگوسی باها هەلوگا، عەلاییطیگو، کام بیرو.
آما ایقرار قولباس بارادالی
خوجایملی، حونی وایوزلیرا
حالا بەگیس هامادلی بیرار، باها زامانا لیچیب ساید.

له نین لا کونول آدامتاچیلای

یولداش لەنین مورتالرا پیکری ویگولی ویری سەقایداکونول آدمتی باهنی
لیچی یط آگەس وای سابی هار حانچی لیزی غودور بارەس بیئە ساراایلی.
سای دەبالی پیکری ویگی کاپکازلا وشارقلا کونول آدمتاچیلارا چوچیسی
غیین حاسیب بیرولی. سایوز لیزیاد سیەزد لیچی ایشچی - ساباتچی کونری
چوکور بیئوب هەلی لەنین دەبالی رازی ویئوب. سای ویگی: «هاتنا بەعلا

زولمو لیثوبتی چهب آرغیلی سابی. هانتا نوشالا آتز بوق مو حکاملی سابی،
هانتا عهلا باح هونی آگارا» ایلی.

ایخ قایدا کاولولی ریری دوسلیچیراد دوسلیچی،

اورهخی لیچیل وا تآبدہ شیچیل.

و کتابر شالعیب بوخون خالاسی داع قایدا،

دوبورلا کونول آدام هانتا راهس آگارا:

حیاریلتی پیکرورتی ساری سونهلا،

پارغاتتی حولبازیب آگارا اورهخی.

هیهریگهس هامادلی سابی

ژهن وتدهل هارسه گهیس پوموشنیک سابی سونهس.

شیمازیب سه قایدا ماعاش ایمنز بارهس بیرارا

حیاشیلیزیر که رهستکوملی سابا نچی بازیراد ۱۰۰ پوت ریزقی دوجیب. ایخدی ریزقی سابا نچی بانی
بهلخا باریلی ۱۰ دهسه تینلا وانزالچی ده عون. ده عونتازیراد داخل زولی داگیب.
ایخدی ریزقی لیزیاد که رهستکوملی ماکتاب بالایب، ییشطاتی دارحناس
یاسلی آبکیب. دارحنی چونی بالخولی اونغلی هر ییرولی سابی. بورقاشینقا
بال باریب، حیاطی ساگاسیرا باریب، اوربهش لیزیاد عاوادهش دوراثوسی.
که رهستکوملی ایخدالا دوراراد عوررا داخل سه گهل دارب، پوشنی کایکیب، سا-
بانچیالا حاجاتدهش ایخاشهس سابا نچیلا وایاح کایکیب، اوستابالا آرتهل آبکیب،
داخل میرخی کاتور، که رهستکوم اونغلی بوزولی سابی. نوشالا شیمالا که-
رهستکوم تیرا اینخ قایدا دوزهس حاجت بیرکور. نوشالا شیمازیراد داخل
واقپولا وانزوربی لهر. ایخدی وانزورباچیاد که رهستکومتانی خالاسی پایدا کاسهس
بیرار وا اینخ داچیلی جماعا تلیس آحدش ییئهسی سه گهل بارهس بیرار.

داغستایزیرلهر ۵۷۲ که رهستکوم

ایخندالا آریص ۲۶۸۳۸ غوروشرا ۳۰ که په کرا.

زولی ۲۴۴۸۸ پوت

حایوانتی ۱۷

مازالاماس ۳۲۳، چانگی ۲۳۰۰۰ مه ترو

له ریلرا صادیئایا، صیاله بتاعیوالرا ویرار کوّ پهراتیب لا زاق ایخیزیب سابی

قاسوم که نتیزیب له ب سابانچیالا تواریششه ستوو، سونهس «تراکتور» ییگوسی. ایخینی، هالا آتعب، ۱۹۲۵ نهسی دوسیزیب طهلاب داریلی آحتی جینسلا گالگوی آتخ باریب صیاده سه تینلا قدارلا. هالاب هالایل آتخیزی ایخدانی ۱۰۰ گالگا اودا تور. آتخ باراشهس ایسپالکوم لیرا آحتی کومهک باریب هاننا توواریششه ستوو ولی داریلی ساری. صیا کامسی زامانا لیزیر ۹ آتخ، چوزیراد چه دالتا شهس مورچی ده دلو گولی ساری له ریلرا شیما زیرسا گالی دیروتی اونخراس.

کوکما ستوکا ییگوسی شیلیزیب ۶ خا آهلوسابی، زارایزی ییکیلی ده بالی مسکین بیئوتی. چولا یا شاو لیزیب اونغ بیئس باهاندان ایلدانی لهیلرا صیه خا ییزورلی آرتهل باریب. ایلداس حاجات دیر کوتی سه گهل آسا شهس کوّ ئوپه راتیبلی آریرا ده دیب. آرتهللی ما حانچ غالا لیزیب سابی کایئس یورت آسیب ۲۸ قالرا ۷۰ ده سه تین وانزارا موراليس اودهس. هاننا آرتهللا ما حانچ غالا لیزیب توکهن له ب، ایخار دیر صولی ساری نیع وا ایخدا زیراد دیروتی سه گلی، احسی خایریرا کایسولی سابی آرتهللی.

خومالا دوشمانتی

نوشالا خوماچی مورتالرا غارشی دیئوتی گهل وایتی دوشمان له ر. ایخدیرا وایتی خالتا قاررا زاراللا جانوارتیرا واینی دیئاب، صیارلتی میلغی یارا دیبعأتی جانوارتی دیئاب. ایخدی دوشما تاجیل مار — مارلی دا ولی کاچه یزورلی ئه رغی ریزقی بهعی کاللی

پایدا آگارا؛ خالتالی گاف کاریلی ماقی مولغا دهرگی پوچ دیرار. ایخدی دوشماتی
 صیالس یا ایقایزیر ساری. خالتا — قارلیچیر چینارالرا آگارتی وایتی جانواری
 آلگان، ریزقی لیزی اوداقی خراب دیرو. صیاون خوبزار ایخداچیل داوولی کایزنی
 دوعلا سابی. حاجات بیرکور لهیلرا خوبزوری صیهنالی چه بوخهس. صیاخو اومویثوبلی
 کاللی ایتیلخو لیزیراد داگچه گیلیحهوآر. خوشانی خودیروعهب کانطی بیرهنا، اوموتی
 هدهدلعینا، خالتا — قارلا اومو دیرهنا. خوشالا غیین دوعلی آرخاباقشی دیگاللی هیچ
 ایخدی دوشمتاچیل داوبارنی لیزیب آزغیندهش آسوچه بیرار. خوشانی باجاردی
 چه بیرادللی بالوسی آدمیزی کپاریئهنا. آگرانوملی خوشاب هامادسی تاخار بورونو.

چه نقولاس سه باههس حاجاتلیو

هالا آتجهب چه نقولالا خالاسی غایغی بیئس حاجات بیرکور. یانی دورخیرطهنی
 لیچیر کالوتتی حیواتتی هالا آتجهب زارحسی قاریچی دهبالی ایشتاحلی دیرار. اینخ
 زامانا چونی حیواتتاس زارال بیرونی وایتی خالتا—قارلی، واونا داگیلی دیرار آولاشونی.
 ایخدی غونابتی آولاشوناچی حیواتتی قارلیچی دورا ایئس آسوچه بیرار. هالا آتجهب
 ساولی بوعارسی بارحیرا حیواتتی دوجی دارکپس آسوچه بیرار قارلیچی کاباتورسی
 شاخ حیواتتاس دهبالی زارا سه گهل سابی. شاخ لیچیر قارلی دوگوتی حیواتتی کوبنی
 دهمدورلی ایزهس دیرحولی دیرار. بوزارسی، دهغسی دوزروم لیزیرچه یخوتی
 یاشور، سیبیرلایازبا بیگوتی وایاریلتی ایشلومی آلگولی دیرار. ایخدی ایضالا—
 طونظرا، حومزا اردوخیلی صیاموسا لیچیراد صیا موسا لیچی طینط کایرولی دیرار.
 دوزارتی بورحنازیر حیواتتی هرگیزی دوخنا آیلی دهع دیرحاشس حاجات بیرکور.
 باخیسی وازالیزی غانداخونی له ریچی حیواتتی دوجی دیکنی وایسی سابی؛ چوزی جاولی
 داشی غاچ بیرکور، خاسلی قا اوطازی دوزرومزیب کامسی داشی بیثالرا آرابارهس
 جاپالی بیرار. اینخ غونا لیچیبلی حیوان به بگه سرا آسویرار.

۱۹۲۴ نهسی دوسیزیر نوشالا سایوزیزیرلهرری:

اورچی ۲۳،۸۵۴،۹۰۰، حیواتتی ۵۱،۴۲۰،۳۰۰، مازالاماس ۷۸،۹۴۷،۲۰۰

داغیستایزیر: حیواتتی ۱،۴۰۴،۴۴۱، مازالاماس ۱،۵۷۰،۴۳۶

قال سه قایدا هه رباره س حاجات بیر کورا

نوشالا دوبورلا آدامتانی چولا قالی وایطاحه ردیرو. مورتالرا نه گلی صون دالخا. آرهای، یایارمالی دالخ هه لخا. مورتالرا قای سونه س کابوشیسی طه نی لابات اوباح کابوشیلی زایایرو. بوعارسی، وایسی، ژابسی، گاعسی دورخیب هه ریریرو. مورتالرا دوعارتی شی بالخا، قام گوزول دیرییستی ناستی شی بالخا. ایخدی سه گهل دیروحه لی ساری دوبورلا قالی اوسای دیروتی. قالی زهریکلی، داخال نیع لوگولی دیگاللی واناتی، شالاتی دورخباحیر هه رداره س أعنی بیرکور. چوس احتی طه نی داره س حاجات بیرکور دوگه نی دورا داش هه شیستی. آما خالاسی غوناسه گهل قایس ییٹاگیچیل بهرگالا به دلوگنی وا آمئورتی، واناتی شین ده دلوگنی سابی.

دوبورتازیب ۷ پوتلاچه دی کالطوسی قال کاملی بیرار. ایخ قای داخال نیع لوگولی دیگاللی سابی ییٹاگیچیل بالخه س حاجات بیرکور. هار بارحی قایس ۴-۳ گیلوکا مورا، ۹-۷ گیلوکا نه گلا. نه گلیچی دارخ صیاگیلاوکا یارمالارا ده دلوگه س آسویرار. هینخ ییٹاگلا قال دئیس حاجاتلی ییٹاللی باخه س حاجات بیرکور زارحسی بهرگای، هاربارحی دوگوتی قه خالا ۱۵ گیلوکا و ۱۲ گیلوکا کارتوشکالا ده دلوگولی

اوجه س بورسی ویئوبلیری نو اوچین گازه تلی وا سونه زی سه گهل لوگهن

هاننا نوشازیب نوشالا ایختیارسابی، گا زاترا نوشالا سابی. نوشالا س.س.س.س.س. ر لیزیر داخال گازاتونی کارخولی ساری. نوشالا داغیستایزیر ایخدی ۷ تاحارلا مه ضلیچیر کارخولی ساری. گازاتلی خالقیزی خالال سه گهل ایرغاشو. سونه نی دنیا لیچیرتی آتربوقو نازیباد خابار بوروا داواچه بتالا پاچا حلیثونازیبتی ایشچی — سابانچیاچیسی حال بورو. عوررا گازاتلی خالقیزی چیناب سه باره س حاجات بیرکورال چه ییٹاشو. دار.گالا و کروگلارا لهب گازه ت — (دارگان). ایخیزی سه گهل لوگوتی آدامتاس سه لکورتی بیگار. دارگان گازاتیزی سه گهل لوگوتی آدماتی ۲۷ لهب. ایخ قایدا گازاتیزی سه گهل لوگوتی آدماتا عهلابتی خالقیس خالاسی احمده شیرو. هارچیناب لهب سیرا وایسیرا احسیراچونی گازاتیزی به لگی چه بیئا شووا ماسلیعات شیرو. هار اوچوسی

آدامچی خاریرار وایسی آحسیلا حه قیزیر ده لگی گازه تیچی خابورتی داشاخش.
داغیستایزب ۷ را گازاتیزی لوگوتی آدمتی لهب ۴۵۳ یادا. ایخدا زیاد غیزیل
داغیستایزی لوگوتی ۲۴۹ یادا سابی.

نوشالا پارتییا و. ک. پ (ب)

نوشالا پارتییا ایشچی خالقا به علا هالابی قوقا سابی. پارتیالی سونه زی طالب
بیرو یولداشونی، یالچی خالقلی چیبسی واهلا بتی میسکین، پاقیرتا چیبسی زولمو اوبا
سهس باهاندان چونی چولا جان قوربان دیروتی. دونیالیچیب خالقا بوخنا باد زولمو
اوباسیبسی زامانا میسکین، پاقیر دهشرا اوب ییزور. لهیلرا خالق بوزار شه خناب،
نوشالا پارتیالا خالاسی غونا مورد ایخ سه گهیچی خالق به تا آخنی سابی. یولداش
له نین مورتالرا ویگولی ویری: نوشالا ایشچی بالا پارتییا سابانچیچی ده بالی غاملی
بیئس حاجات بیر کور ایلی. ایشچیچی غامدهش باریلی، ایخدا کومه ک ایچیلی
ئه حی سابانچیانی چوچیبسی زولموچه بائس حه بیرار وای میسکین ده شلیئوباد اوب
حه بولخان. ۱۹۱۷ ئییل دوسیزب نوشالا پارتیالی چه با آخیبسی هونچیلی ایشچیبرا
سابانچیبرا صایئوبلی اولکالیزباد تالختیرا، بورژوی تیرا دوع آئیب. هاننا پارتیالا
مورد نوشالا حو کوما تلا ماعاش ایتمبارنی سابی.

۱۹۲۶ ئییل دوسلا ۱ ئه سی یانوارلیچیب نوشالا پارتیالیزب لهب: ۱۸۵، ۱۰۰۷۸،
آدام. چیله تئ (ایخدا زیاد) ۳۵۵، ۶۳۸،
کاندیداتونی ۴۳۹، ۸۳۰.

داغیستایزب: ۳، ۹۵۶. ایخدا زیاد چیله تئ ۴۵۳، ۱.
کاندیداتونی ۲، ۵۰۳. دارگازیب: چیلهن ۸۶، کاندیدات ۲۲۵.

کۆمسومۆل ب. ل. ک. س. ج.

وکتاییرلا بورخنازب ۱۹۱۷ ئییل دوسیزب بولشه ویکونا چولا ناغیزی ایختیار
بورصو حلی واهلا رتی دوسمازیرتی داو تازیب جاهیلتی دارخانی خالال کومه ک

بارب . ۱۹۱۸ ئېيىل دوسىزىب ماسكاويزىب روسيالا جاھىل دارخنانى وارورسباني چولا واكىلتى صېھنا باخىلىي ھالاب ھالا يىل لەيىل جاھىلتالا سېھزد آبكىب. خارخلى خالا يىگولى سابى كۆمسۆمۆل تالا سايوز. ھافنا سايوزليزىب ۶۰۰، ۱۰۰۰۰ آدامچىب ايمزاتى چىلەنتى لەب. كۆمسۆمۆللى خالاسى كۆمەك يىرولى ساي حوكوماتلا حانچى كاپىزاخنى لىزىب. خاسلى كۆمسۆمۆللى كۆمەك يىرولى ساي ايخ حانچى لىس ماپكى لىزىب، شىمازىب. شىمازىب كۆمسۆمۆللى ھار حانچى لىزىب بەعلاھالابتى سابى.

داغىستايزىب ۷، ۲۴۲ كۆمسۆمۆل لەب

اىخدازيباد چىلەنتى ۶، ۹۳۲ سابى ،

كاندىداتونى ۳۱۰ سابى.

پىئونەرتى

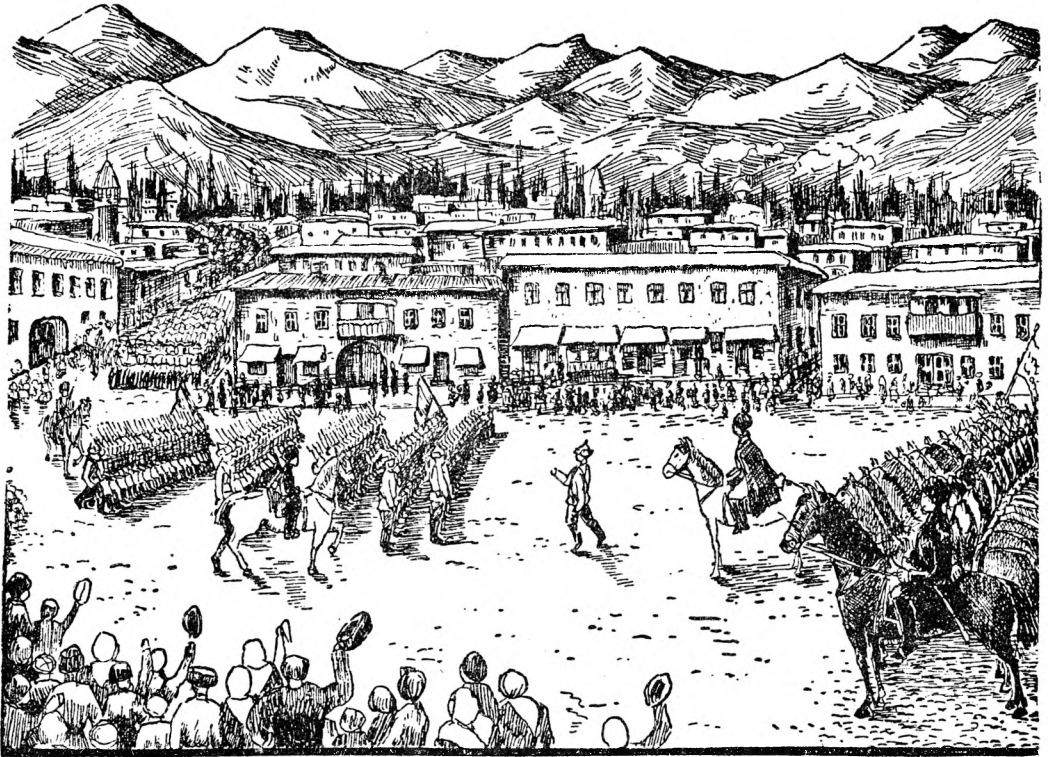
پىئونەرىشطا ھەيچىوادال آراتى عامرولىچى بوروسى ويرار. پىئونەرلە نىنچى ساي، پاپروس بىط ھەيگو، غالماغارلى ويرق ھەرقور، آدامتاس وايسى ھەيرو. ساي اوزار يىارچىلتى دارخناس ھونى چەيىئا خولى، ايلنى غىيىي زىرعامرودىرو. ايلئىچلا واسىياتوناس ھەرغى وشار. دارخنى پىئونەرتىرادلىزى چوكور يىرنى لىزىب بەعتاس خالاسى ائەدەش لەب. سابى حانچىلى يىرقوھلى چوس دىرگالا ھەبوخاخى دارخنى آرىيىكولى سابى ورتىرادلىزى. ورتىرادلىزىب سەگەل بوچاخولى ائەسى سەگەل بالاخولى ويرار. ايخ تارخارلىچىب نوشالا يىشطاتى دارخنى بوچولى خالق زولبو لىئوباد اوب بوخاخەس بوروسى يىرولى سابى. ئەي دارخناللا بەعتى خوشانى خوشالا دارخنى ورتىراد لىزىباد چارمايىرىدايا، اىخدالا ايخ حانچى لىس خوشانى كۆمەك يىرەنا.

داغىستايزىب پىئونەرتى لەب ۶، ۸۱۲ يادا

اىخدازيباد وكتابرآت ۱، ۰۰۰ يادا (بىعانتى)

۱۴۳ يادا.

وترا دونى

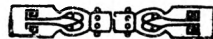
غزیزیل عاسکهر

باچا حلا عاسکهرلی تالختوتیرا بورژویترا ییحیب. غزیزیل عاسکهر ایشچی — سابا —
 نچیلا غاراؤل سابی. هیشدی عه لار تی داوتازیب سونه نی غزیزیل پارتیزانتا چیل
 باللی باچی طوطو باریب اینقیلابلا دوشماتتی. ایلدانی گیلیرا بارخ تالختوتالا آخری
 حه باگاخب چولا وانزاچب آساخس، یابورژوی تالا آخری حه باگاخب چولا
 قابریک — زاووتونی چارداراخس. غزیزیل عاسکهرلی و غزیزیل پارتیزای خالقیس
 باریسی خالال کومه ک سابی. ایخ غایلی بورهس ویرحه یرار.

سامورسکی لا پریکازلیزیراد کاسیتی غای؛ حوشا غزیزیل پارتیزانتی اینقیلابلا
 دوشماتازیباد داغیستان اومو باریتی، ایل قاید اغابزاده شیچیل داشینا حوشانی بو صیبسی
 خالال اینقیلابلا هونچیراد، تالختوتالارا، خانانالارا، بورژویتالارا و ایصارحیتلارازولمو
 خالق لیچیباد چهب آهس باهاندان. هالاداح داغیستا غزیزیل جا کنی!

انقلابلا بايرامتالا شاد ديشلا - ماراي دهشلا بورحنالا کاليندار

- ۱ وکتايرلا اينقلاب - ۷ ئيبيل نويايرليچيب
 - ۲ له نين وه بگيسي بارحي - ۲۱ ئيبيل يانوار ليچيب
 - ۳ پاچاحلى په ته رپولکيزيب يالچنى کابوشيسي بهرحى - ۲۲ ئيبيل يانوار (۹
ئيبيل يانوار)
 - ۴ ايشچى کونرالا بارحي - ۸ ئيبيل مارت ليچيب
 - ۵ فيراللا اينقلاب - ۱۲ ئيبيل مارت ليچيب
 - ۶ پاريسلا کومونا - ۱۸ ئيبيل مارت ليچيب
 - ۷ داغيستان آرات بوخنى - ۴ ئيبيل آپرهل ليچيب
 - ۸ له ناليزيب يالچنى کابوشيسي بارحي - ۱۷ ئيبيل آپرهل ليچيب
 - ۹ له ييل دونيالا مسکين پاقيرتالا بايرام - ۱ ئيبيل ماي ليچيب
 - ۱۰ سايوز صيه خايکيسي بارحي - ۶ ايول ليچيب
 - ۱۱ له ييل دونيالا جاهيل دارحنالا بارحي - سينتاييرليچيب
- هالاب هالا ييل آلحات بارحي.

۲۷-۱۹۲۶ ئىيىل دوسلا كاليندار

۱۹۲۶ ئىيىل دوس

دېكابر					نويابىر					ۆكتاير					بورخنى	
۲۶	۱۹	۱۲	۵		۲۸	۲۱	۱۴	۷		۳۱	۲۴	۱۷	۱۰	۳	آلحات	
۲۷	۲۰	۱۳	۶		۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱		۲۵	۱۸	۱۱	۴	ايتى	
۲۸	۲۱	۱۴	۷		۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲		۲۶	۱۹	۱۲	۵	تالات	
۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱		۲۴	۱۷	۱۰	۳		۲۷	۲۰	۱۳	۶	آرباع	
۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲		۲۵	۱۸	۱۱	۴		۲۸	۲۱	۱۴	۷	خاميس	
۳۱	۲۴	۱۷	۱۰	۳		۲۶	۱۹	۱۲	۵		۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱	جوماع
	۲۵	۱۸	۱۱	۴		۲۷	۲۰	۱۳	۶		۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲	سوت

۱۹۲۷ ئىيىل دوس

مارت					فېرال					يانوار					بورخنى	
۲۷	۲۰	۱۳	۶		۲۷	۲۰	۱۳	۶		۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲	آلحات	
۲۸	۲۱	۱۴	۷		۲۸	۲۱	۱۴	۷		۳۱	۲۴	۱۷	۱۰	۳	ايتى	
۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱		۲۲	۱۵	۸	۱		۲۵	۱۸	۱۱	۴	تالات	
۳۰	۲۳	۱۶	۹	۲		۲۳	۱۶	۹	۲		۲۶	۱۹	۱۲	۵	آرباع	
۳۱	۲۴	۱۷	۱۰	۳		۲۴	۱۷	۱۰	۳		۲۷	۲۰	۱۳	۶	خاميس	
	۲۵	۱۸	۱۱	۴		۲۵	۱۸	۱۱	۴		۲۸	۲۱	۱۴	۷	جوماع	
	۲۶	۱۹	۱۲	۵		۲۶	۱۹	۱۲	۵		۲۹	۲۲	۱۵	۸	۱	سوت

مه ترو لا و چاريلتى اونىيلايى

مه ترو آر شين بايخايچى له بعهب آحه يئور (۲۲ وه رشوك)

كيلومه ترو وه رسيچيب چيا قادار ييشطاسى سابي (۴۶۹ ساژين)

چيا ساژين ۲ مه ترو سابي

چيا توننا ۶۱ پوت سابي

چيا كيلوغرام $۲\frac{۱}{۲}$ گيلاوكا سابي.

چيا پوت $۱۶\frac{۱}{۲}$ كيلوغرام سابي

چيا گيلاوكا ۴۱۰ غرام سابي

کونگلا دو حارتی دور سری

هالابی بوطا (آلیونالا) مقدمه — ۳. هیش جوز لیزباد بوجاخوسی تاحار — ۴. —
 نوشالا زاق — ساوہت — ۵. ساوہت زاق میسکیتالا — ۶. خوبزوری ساوہت
 لیعیب — ۷. عالی واموسا — ۸. ساوہت له نینلا ناسیحات — ۹. ناسیحات له نینلا
 عیلمو — ۱۰. ماچاچ ساوہتونی باهاندان کاوشیب — ۱۱. میسکینلا زاق عیلمو — ۱۳.
 هالاسه لرا نهه نسی هاننا هار سه گه یزبوه تاوورلی سای — ۱۴. ساوہتیزیب
 بورژویسی موسا آگارا — ۱۵. خوبزارلا کومهک ساوہترا سایوزرا — ۱۶. ساوہتونی
 باهاندان غال دوس دورغه هه ری ۱۷. وکتایریزیب نوشانی ایختیار ساسیرا — ۱۸. —
 نوشا دونیا ماگایراتی ساررا — ۱۸. چه سایا نابچیل صیوگسی — ۱۹. کونول
 آدام حونی هه دعامرو هاماددارا دونیا ساگا بارا — ۱۹. نوشانی نوشاب ساگاسی
 دونیا بیره هه — ۲۱. دوبورتی نوشالا خازنا — ۲۲. دوبورلا حورگبی هوطاع دیره هه — ۲۳.
 جاماعاتلا غوروشلی خالقلا ماعاش ایترایرو — ۲۳. احسی هونیلی وا
 گومیلی دوبورلیزیب ماس دورعه یرو — ۲۴. کۆپه راتیب لیزی که رخی، سونهس
 کومهک بارا — ۲۵. کۆپه راتیبلا کومهک لیچیرلی کانسهروالا زاووتونی دیره هه — ۲۶.
 دوراضلا مهر تارا کتورلی بورصو — ۲۷. میسکین پاقیرس کومهک ایشچی —
 سابانچیلا جوماس سایوز — ۲۸. آلیونی — ۲۸. ساوہت حوکومات لیچیلا — ۲۹.
 ساوہتونازی — ۳۰. س. س. س. رلا خاریطه — ۳۰. سییرلا خاریطه — ۳۰.
 داغیستالا ایقتیسادسی خاریطه — ۳۰. لهیلرا وانزاحانکیزار خالقلا سابی — ۳۲.
 س. س. س. ر. — ۳۳. له نین اولیانوف — ۳۴. نوشانی بهلجودی لیس عهلاباد
 چه یئوس غیین — ۳۵. له نینلا واسیات سابی که رخیایا حوشا حوشالا سایوزیزی — ۳۶.
 له نینلا کونول آدامتاچیلاغای — ۳۶. شیمازیب سه قایداماعاش ایترایرو بارهس
 بیرار — ۳۷. له ریلرا یادیثایا، صیاله بتا عیوالرا ویرار کۆپه راتیبلا زاق ایغیزیب سابی — ۳۸.
 خومالا دوشماتی — ۳۸. هه نقولاس سه باههس حاجاتلیو — ۳۹. قهل سه قایدا هه
 بارهس حاجات بیرکورا — ۴۰. اوچهس بورسی ویثوبلیری نو اوچهن گازاتلی و
 و سونهزی سه گهل لوگهن — ۴۰. نوشالا پارتیبا — ۴۱. کۆمسۆمۆل — ۴۱. یئونه رتی — ۴۲.
 غیزیل عاسکه ر — ۴۳. اینقیلابلا بایرامتالا کالیندار — ۴۴. ۲۷ — ۲۶ ئیبیل
 دوسلا کالیندار — ۴۵. مه ترولاوا صیاریلتی اونیلابی — ۴۶.

او چه س باه و رسی ! چه بالو سیلیزی به دا .

ایش جوزایزیر مہر مہالچیر غالا طونی لہر۔ ایخدی غالا طلی داگیتی مہرانی دوجیس
 حاجات بیر کور ایش تاحار لیچیرلی:
 ۳ ٹییل باحلیزیر ۶ ٹییل توغلیزیر کا باخیای سابی - «دہ تا» اوردا» بہ لچیس
 چہ بیر کور «دہ تا اوردا»

۳	۷	اونغ دیزہ ستیرا	اونغ دیزہ ستیرا
۴	۲	نوشلا راق	نوشلا راق
۵	۱	بیگلہ خونئی	بیگلہ خونئی
۶	۳	دفترلیزی لوگا	دفترلیزی لوگا
۷	۱	لوگا	لوگا
۷	۲	چہر لوگا	چہر لوگا
۱۰	۸	وہ بگییا	وہ بگییا
۱۲	۱۰	داغیستانلا	داغیستانلا
۱۶	۸	لہر یار	لہر یار
۱۸	۹	میسر کیزین ساررا	میسر کیزین ساررا
۱۸	۱۱	ئہخ بوجیبسی گاجی قایدا	ئہخ بوجیبسی گاجی قایدا
۱۸	۱۸	ساوہ تلیزیو سائرانییل غایلا عہلاباد حابہ لگی کال ایسا۔	ساوہ تلیزیو سائرانییل غایلا عہلاباد حابہ لگی کال ایسا۔
		بی۔ہاننا نوشا دونیا ساگا بیرانتی ساررا۔	بی۔ہاننا نوشا دونیا ساگا بیرانتی ساررا۔
۲۰	۲	وایسی تابسی	وایسی تابسی
۲۰	۳	دیلا رے رے تا اوردانو	دیلا رے رے تا اوردانو
۲۰	۶	نوشالا اوموتی ناغبانی	نوشالا اوموتی ناغبانی
۲۰	۹	روچولی ساری	روچولی ساری
۲۰	۱۱	بوجولی سابی	بوجولی سابی
۲۰	۱۴	دیر گالا حہ بوخا خہس	دیر گالا حہ بوخا خہس
۲۱	۴	این زامانا	این زامانا
۲۱	۶	نوشایا دوگدیکیرا	نوشایا دوگدیکیرا
۲۱	۱۰	نوشاب ساگاسی	نوشاب ساگاسی
۲۳	۱۳	عابروالا بہ گاخ لیز یواد	عابروالا بہ گاخ لیز یواد
۲۴	۴	اوچالا چیلہن	اوچالا چیلہن
۲۴	۷	اونغ بیٹون	اونغ بیٹون
۲۵	۸	ہاوادیرولی	ہاوادیرولی
۲۵	۱۴	اونغلی دوزولی	اونغلی دوزولی
۲۶	۲	راق بیگار	راق بیگار

بورجوئىتى	۷	۲۸
ايشچىيه	۷	۲۸
اوشىيرا	۹	۲۸
بورجوئىتاس	۱۲	۲۸
ده گارا بىرو	۱۲	۲۹
ۆكروؤتوى	۱۲	۲۹
كازى عالا توغىزى	۱۰	۳۰
واشهن موسا وه تونازى	۱۵	۳۰
يه حنا بىكىسنز	۱	۳۳
خوبزورالالب	۳	۳۶
ايزهس	۶	۳۶
هيهرمگهس	۹	۳۷
بالخولى انگلى	۱۵	۳۷
اونغلى بوزولى	۱۹	۳۷
مورچى	۱۱	۳۸
كو كاسو كا	۱۳	۳۸
اونغ بيهس	۱۴	۳۸
احسى خايريرا	۱۸	۳۸
كونبى دهمرورلى	۱۵	۳۹
اوجين گازاتلى	۱۵	۴۰
سه گهل لوگهن	۱۶	۴۰
خابار بورواداولاچه بتالا	۲۰	۴۰
بوزار شه حناب	۸	۴۱
ج	۲۱	۴۱

اوچهس باهورسی! حه بالوسیلیزی بهدا.

Чупанов Руфат.

БУКВАРЬ ДЛѢ ВЗРОСЛЫХ

на даргинском языке

НАША СИЛА—СОВЕТ.

Издание Дагполитпросвета

Махач-Капа—1927 г.